

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže



ŘÍJEN 2014



DETEKTIVNÍ ŠKOLA ZLATÝCH ŠÍPŮ



Čas od času se přihodí, že se na náš oddíl někdo obrátí s prosbou o pomoc. Tentokrát tak učinil ruský cukrář Sacharin ze Sacharova, kterého potkala velká tragédie – z jeho sejfu zmizel starý rodinný recept na lahůdku všech lahůdek – jahodový tolstolobik. Poté, co nic nezmohly ani vyhlášené kapacity v oboru, oslovil zoufalý Sacharin Zlaté šípy.

Tábor mohl začít. Na louce pod Západními Tatrami nás již očekávalo vedení detektivní školy. Osvětlo nám náš úkol, seznámilo nás se způsobem hodnocení a s mašinou vrámení – strojem času. Provoz stroje zajišťovalo 5 obřích baterií, které jsme museli průběžně dobíjet. Mezi táborem a Ruskem byla rovněž zřízena přímá telefonní linka, abychom mohli cukráři podávat pravidelné informace.

Pak už to šlo ráz na ráz. Naučili jsme se azbuku a zvyšovali svou fyzickou i psychickou kondici za pomoci her a různých úkolů. V podvečer jsme se každodenně scházeli v detektivní kanceláři, hodnotili

celodenní činnost, své výsledky značili na grafu úspěšnosti a do svých trezorů ukládali vážnosti, měřítka důvěryhodnosti pátracího týmu. Vyvrcholením pak bylo sledování časoprostorového přenosu ze stroje času. Nahlédli jsme do minulosti a podle zápletky se snažili vydedukovat, kdo odcizil onen vzácný recept.

Trvalo to mnoho dní, ale pachatele jsme nakonec odhalili. Zbývalo ještě dokument najít. Díky několika indiciím z přenosů a hovorů s panem Sacharinem, padla volba na ruiny kláštera ve Slovenském ráji, kde jsme tolik hledaný recept opravdu našli. Cukrář byl dojat a slíbil nám, že jeho specialitu budeme moci brzy ochutnat. Spasíba, taváryš Sacharin!

*Jiří Krajča,
TOM Zlaté šípy,
Valašské Meziříčí*





Tři dobré zprávy

Obsah

říjen 2014

- str. 4 Na Sluneční stezce, Z. Vejrosta
- str. 5 Tábor s Willy Wonkou, Blanka Bočková
- str. 6 Třetinové limonády, Kristýna Beránková
- Loučení s létem, K. Závadský
- str. 7 Sůví dobrodružství, Jarka Bednářová
- str. 8 Táborové vzpomínky, J. Lepšík
- Letní tábor s Kamínkem, Hana Paňáková
- str. 9 Opárno jako naše osada, Anežka Klabanová
- str. 10 KADAO procestovalo Afriku, Tomáš Weicht
- Záhada hlavolamu, Rost'a Kašovský
- str. 11 Mafiánská paráda v Písařově, Eva Pešlová
- Jak si Kňouři užili letošní tábor, Klárka Zavřelová, P. Šlapanský
- str. 12 Tábor v údolí Klenoty, M. Valeš
- Detektivní škola Vejřů, Veronika Houdková
- str. 13 Od Eibenthálu po Sv. Helenu, Tadeáš Klaban
- str. 14 Sviští voda v Albánii, T. Rada
- str. 15 KADAO v Pyrenejích, Alice Petlachová, Tom Weicht
- str. 16 Pracanti v Janově, B. Bočková
- Hendikepování vytrhli drakovi zub, Karel Neuschl
- str. 17 Nebojte se rukodělných prací! Martin Strnad
- Pozvánka na Bundeslager 2015, Mojmír Nováček
- str. 18 Čištění řeky Úhlavy, D. Švihlová
- Na kole Oderskými vrchy, Tom Weicht
- str. 19 Bitva o Helfenburk, T. Guzma
- str. 20 LTŠ 2014
- str. 22 Woodcraft, Ablákela-J. Porsch
- str. 23 Zlín – místo sněmu 2015, Libuše Valentová + ústředí
- str. 24 Tomické Světlušky se činily, (za) O Světlušce, Přemysl Filip
- str. 25 Kurzy a školení, Stanislav Prais, F. Serbus
- str. 26 114. Deutscher Wandertag, Rostislav Kašovský
- 33. Letní sraz TOM Olomouc, Soňa Rokytová
- str. 27 Pozvánka na sraz tomíků, Petr Teringl
- str. 28 Strašlivá historka s norkem, Tomáš Munchenhausen
- Natři to hořcem, mladý hadel!, Alena Gillová
- str. 29 Zprávy z ústředí
- str. 30 Ohlasy
- str. 31 Chceme nebe plné hvězd, Kamil Cinkraut
- Mobily na táboře, M. Strnad, Jan Schejbal, J. Benešová

Pětadvacet let žijeme ve svobodné společnosti. To je bezesporu *setrvalá dobrá zpráva* pro ty z nás, kdo mají rádi svůj osud ve vlastních rukou, se všemi těžkostmi a radostmi, které z toho vyplývají, s odpovědností, kterou za své činy máme a která je v případě čtenářů našeho časopisu zmnožena péčí a starostí o oddíl, o malé či mladé kamarády a přátele.

Čtvrt století od pádu komunistického režimu je tak dávno, že paměť občas selhává. O to příjemnější je vědět, že lidé kolem nás nechtějí na Listopad zapomínat. Česká rada dětí a mládeže přijala námět někdejšího politika, vědce Petra Pitthy, a připravila k výročí revoluce v roce 1989 akci Sametky. Co to je? Inu, pokusím se akci přiblížit, i když jsem člověk, který v životě našel celé dvě kešky sám a jinak shovívavě přihlížel ukrývání těch-to titěrností třeba pod islandský ledovec či za vichřice do písku africké pouště. Ve dvou stovkách krabiček – sametkách rozesetých po celé republice je možné najít dvě stovky příběhů, životních originálů, prožitých dějů či životopisů těch, kdo psali moderní dějiny naší země. Přispěli disidenti, psali dnešní vedoucí dětských oddílů, psali ti, kdo aktivně prožili podzim 1989. Takhle v sametce vzpomíná Milena Černá, dnešní ředitelka Nada-ce Dobré vůle Olgy Havlové:

Začala jsem mít problém s tím, že se estébák začal chovat, jako by byl do mne zamilovaný. Ta jeho rafinovanost! „Porouchala se mi pračka, musím rychle domů,“ povídám mu hned, jak jen se objevil. „Přivezte mi špinavé prádlo, já vám je vyperu!“ byla odpověď. „Nebo si pro ně přijedu k vám domů.“ Jindy zas: „Máte doma friták? Mohl bych Vám svůj věnovat.“ „Pane Bože, co to bylo za život. Stálé unikání, vytáčky, strach, obavy z žádosti o spolupráci. Úzkostlivě jsem hlídala, abych neřekla naprosto nic, co by se týkalo osob, o které projevoval zájem. O každém setkání jsem referovala Ivanovi, abych dokázala, jak rafinovaně nepodávám informace estébákovi, který mi byl přidělen. „To já nemluvim vůbec,“ odvětil Ivan stručně. Přibýly výčitky svědomí, že zcela zbytečně tlačím o banálních záležitostech, z nichž si ten vyškolený specialista stejně může nějakou informaci vytáhnout.

Naštěstí všechno netrvalo dlouho. V srpnu roku 1989 jsem těžce onemocněla a bylo po kontaktech. V památných listopadových dnech mi lékaři nedoporučovali chodit do davu. Ne, že bych je poslechla, ale přesto jsem většinu času trávil doma. Bylo poledne, když u dveří zazvonil zvonek. Za dveřmi stál „můj“ estébák s ohromnou kyticí. Již na rohožce se zul. Bez bot byl velmi malé postavy. Ukazoval mi občanský průkaz, na němž bylo jeho pravé jméno. Vysvětloval, proč si zvolil právě takové krycí jméno, jímž se dříve představoval. Nechtěla jsem, aby překročil práh, nicméně na chodbě se objevili sousedé. Protlačil se do předsíně. „Mám pro Vás nabídku,“ pravil s nadějí v hlase. „Mohl bych pro pana Havla obstarat generátor kyslíku. Myslím si, že by mu v těchto dnech udělal dobře.“

Tentokrát jsem měla nad svým estébákem převahu. Nediskutovala jsem. Vykázala jsem ho z bytu a to bylo naposledy, kdy jsem ho viděla. Jen když si vzpomenu na jeho lep-kavé úlisnosti, dělá se mi špatně ještě dnes.

Musím doplnit nezbytný webový odkaz: <http://sametky.cz/>. Zkušení geokačeři už dávno vědí a kdyby náhodou ne, chutě do toho!

Druhou dobrou zprávou jsou narozeniny. Připadají shodou okolností také na listopad a jsou to narozeniny kulaté, osmdesáté. Slaví je Marie Bařinová, čilá, aktivní, vždy rozesmátá, inspirativní a inspirující vedoucí Divočáků z Frýdlantu nad Ostravicí. Snad neudělám nic špatného, když napíšu, že Mariánka je nejstarší aktivní vedoucí oddílu v našem spolku. Všechno nejlepší, hodně zdraví a elánu, Maruško! A děkujeme...



Tomíků přibýlo. To je *třetí* a v tomto úvodníku poslední *dobrá zpráva*. Rád to píšu – překonali jsme po několika letech devítitisícovou hranici a odhodlaně a vytrvale, s umanutostí polárníků vpravdě cimrmanovských, se chceme a musíme sunout k nedávným deseti tisícovkám.

*Tři dobré zprávy na jedné stránce.
No řekněte sami, přátelé, kdo z nás to má?*

Tomáš Novotný



Na Sluneční stezce

Letní tábor TOM 3511 se uskutečnil od 16. do 23. srpna 2014 na tábořišti „Na Sluneční stezce“, které jsme nedaleko Bratřic měli pronajaté od pacovských tomíků.

Padesát devět účastníků tábora mělo stále co dělat – mimo zajišťování chodu tábora, získávání tábornických dovedností, her, soutěží, táboráků, poznávání okolí nás čekala i celotáborová hra „Ve stopách Julese Verna“ – hned na počátku vzniklo 8 týmů – které byly rozlišené barevnými barety a šerpami. Černí zabezpečovali kuchyň, zásobování a kompletní program, rodiče a děti byli červení. Zbylých šest barev byly šestičlenné soutěžní týmy – zelení, modří, bílí, žlutí, hnědí a fialoví.

Hlavním motivem hry bylo: Popustíte uzdu své fantazie, tak jak by to udělal na konci 19. století jeden z prvních vědecko-fantastických spisovatelů. Kdo v té době pomyslel na takové věci, které jsou dnes naprosto běžné – telefon, fax, přenos obrazu, dobytí pólu, letadlo, ponorku či cestu

na Měsíc. Pokusili jsme se spolu projít myšlenkou velkého spisovatele, realizovat některé jeho nápady a navázat na podněty mnoha jeho vynálezů.

Celotáborová hra měla 7 etap a v každé se plnily 2 úkoly, které tematicky souvisely s vybranými knihami.

První etapou bylo „5 neděl v balonu“, kde v první části létaly nafouklé balonky a ve druhé pak to byl běh zarostlým lesem – nutno dodat, že všechny balóny přečkaly cesty houštinami, neboť je týmy strážily jako oko v hlavě.

Druhá etapa byla inspirována knihou „20000 mil pod mořem“ – v první části bylo nutno vydržet bez vzduchu pro případ problémů ponorky Nautilus a ve druhé musely týmy ponorku postavit.

Třetí etapa „Ocelové město“ – první část byla snadná i složitá zároveň – střelba za horizont, zkuste někam házet, když nevíte, kam to letí. Druhá část plně naplňovala úvodní motto o fantazii, a tak se sestrojovalo dělo, které muselo vystřelit a skutečně to tři týmy dokázaly.

Čtvrtá etapa „Cesta na měsíc“ – úkolem bylo vyskočit co nejbližší k měsíci, to zvládli všichni, pak následoval úkol těžší – sestrojit raketu – ta sice měla jet po provázku šikmo dolů, ale rozhodně to nebylo nijak lehké – při snaze dosáhnou co nejrychlejší čas, se na měsíc dostaly jen čtyři stroje.

Pátá etapa byla inspirována knihou „Cesta kolem světa za 80 dní“ – nejdříve bylo nutno dokázat běžecké schopnosti a za 80 vteřin zdolat co největší vzdálenost, jako druhý úkol je ve vytyčeném prostoru uniknout zraku pronásledovatelů a vydržet v úkrytu 80 minut – přestože les byl prohledáván, na konci zůstalo plných 11 přeživších.

Šestá etapa se nesla v duchu knihy „Tajuplný ostrov“ – prvním úkolem bylo



potopit Nautilus, a tak týmy nosily jen v rukou vodu. Druhý úkol – vyhlášený tajně – bylo nutné zachránit se po výbuchu sopky na okolních skalkách – týmy musely prokazovat rychlost, znalost okolí i použít i správnou taktiku.

Závěrečná sedmá etapa patřila méně známé knize „Oceánem na kře ledové“ na začátku bylo potřeba se zachránit skokem ze kry a následně plout na voru, který se pohyboval pomocí moře, vyráběného z pet lahví. Trasa byla mírně do kopce, a tak týmy měly s úkolem co dělat a jedna posádka dokonce skončila v moři.

Nejlépe se nakonec s nástrahami „Verneovek“ vypořádal tým žlutých (na které skoro všichni volají „májky“) ve složení Honza P., Elina, Kuba R., Áda B., Ája L. a Kryštof.

Tábor se nám vydařil, a tak se už těšíme na další naše akce.

Zdeněk Vejrosta,
TOM Vltavský Paprsek,
Kralupy nad Vltavou





Tábor s Willy Wonkou, tábor v továrně na čokoládu!

Jako každý rok jsme strávily báječné tři prázdninové týdny na letním táboře. Jsme dívčí turistický oddíl – takže samé holky, 29 kousků. Tentokrát jsme si zvolily úplně bláznivé téma podle slavné knížky Roalda Dahla – Karlík a továrna na čokoládu. Abychom se do tématu pořádně vžily, první dva dny jsme žily velice skromně, tak jako Karlík. Jedly jsme pořád jenom chleba slabě namazaný umělým margarínem a zeli jako zelňačku, knedlíky se zelím, lepenici, zelný salát atd... Konečně v neděli odpoledně začala etapa, při které jsme musely najít čokoládě zlatý kupón a tím si zajistit vstup do továrny na čokoládu. Továrna nešla přestěhovat úplně celá, ale pan Willy Wonka měl sebou cestovní čokomat – stroj, který blikal, zvonil a sypal ze sebe čokoládu a bonbony (tedy jen tolik, kolik si kdo zasloužil.) Konečně jsme mohly zapomenout na zeli a trochu si zamlsat. Prožily jsme dobrodružství s panem Wonkou, když šel hledat do pralesa kmen

Upa-lumpů. Procházely jsme všechny fantastické sály továrny na čokoládu, pluly jsme po čokoládové řece, vcuclo nás potrubí, navštívily jsme vynálezací laboratoř, sodovkový sál, ochutnaly nejlepší žvýkačku na světě, viděly jsme sál televizních čokolád a uspořádaly jsme závody kakao-vých bobů. Občas sice zmizelo nějaké rozmazlené nebo neposlušné dítě, ale Karlík vydržel do konce a pan Wonka mu na konci tábora továrnu slavnostně předal.

Veverky z ořechového sálu nás provázely celý tábor. Jejich kostýmy – veverčí overaly byly tak oblíbené, že si je starší holky vzaly na putování, a tak bylo možné v Pelhřimově na náměstí potkat tři rezavé a jednu hnědou veverku, jak hrají na kytaru a zpívají. Každý měl naprosto originální super bonbónový oblek, který se dal nosit na stovky způsobů.

No a když přijeli rodiče na návštěvní víkend, předvedly jsme jim divadelní hudebně-taneční představení o tom, co Karlík prožil.

Všechno nám vyšlo, přšlo tak akorát, sluníčka bylo trochu víc než akorát, ale zážitky a pohoda – toho bylo moře.

*Blanka Bočková,
TOM Světlušky, Praha*





NADĚJE
2014

Třetinové limonády

Kofola, limonáda stáčená v okolní obci Třetiny, už přestala obyvatelům chutnat, a tak se rozhodli pro stáčení limonády vlastní. Není to jednoduché vymyslet recept na takovou limošku, která bude chutnat všem. Pan Láček, majitel největší limonádovny v zemi, ale recept na takový nápoj vlastnil. Řekněme si narovinu, byl to už starý pán a chtělo se mu do důchodu, recept tedy nabídl všem limonádovnám v širokém okolí. Vlastnit ho však mohla pouze jedna. Ale která?

O tajnou recepturu se strhnul obrovský souboj. Kdejaký limonádovník se bez zaváhání vrhnul do ledového potoka či hustého lesa proto, aby své limonádovně recept zajistil. Nakonec pan Láček tajnou recepturu jedné z limonádoven předal. Oranžový mok plný ovoce tak mohli ochutnat i všichni přítomní obyvatelé. O tom, že se pak oblizovali až za ušima, se můžeme přesvědčit na fotografiích.

*Kristýna Kvíky Beránková,
TOM Dakoti, Česká Lípa*



Loučení s létem

Se začátkem nového školního roku jsme oslavili desáté výročí oddílu. Oslava proběhla na hřišti v Krásném Poli pod názvem „Loučení s létem“. Podařilo se nám sem tento den přilákat přes tři stovky lidí, a to přes to, že byly za humny Dny NATO a festival Třebovický koláč. Postavili jsme čtrnáct soutěží pro děti – běh na gumě, v pytli, luky, vzduchovku, puzzle, kostky, mrštnost, stoj na kůlu, indiánský běh, hod na cíl, plechovky, cornhole, číselný kolotoč a další. Kamarádka Zuzka – šéfkyně akce zařídila i vystoupení divadla a žongléra, přišli přátelé s koňmi na jízdu, ve škole proběhla soutěž v kreslení a výkresy se hodnotily cenami. U hřiště děvčata malovala na tvář, česalo se všechno možné... Na závěr jsme měli country večer s kapelou Kulhavá kobyla.

*Karel Závadský – Hroch,
TOM Paprsek, Ostrava-Krásné Pole*





Sůví dobrodružství o prázdninách

Letošní léto bylo pro náš oddíl hodně akční: kromě tradičního dvoutýdenního tábora pod stany v červenci jsme uspořádali v srpnu i dva příměstské tábory pro naše mladší členy. Všechny akce provázelo nadšení dětí, vedoucích i rodičů.

Od léta 2007 táboříme na vlastním tábořišti v krásném prostředí České Kanady nedaleko rybníka Osíka. Letos se proměnilo v podivínské městečko Holubinky. Na houbařskou sezonu v Holubinkách jsme se připravovali celé pololetí na schůzkách i víkendovkách. Děti tedy tušily, že je čeká něco neobvyklého, přesto se nám je dařilo každým dnem zas a znovu překvapovat. Před táborem jsme vyrobili asi 180 originálních hub, z nichž jsme většinu nafotili a spolu s popisky zařadili do velkého Atlasu hub, který stál po celý tábor nedaleko houbových zahrádek našich rodinek.

Děti byly odměňovány holubinkovskou měnou babkami, které pak mohly o poledňáku utráčet v HouBaru, kde jim nejprve starostka míchala různé lahodné nápoje. Brzy se však našli ochotní brigádníci, kteří HouBar provozovali poctivě sami. V hor-

kých dnech, jaké vládly většinu tábora, se to ukázalo jako dobrý způsob, jak do dětí dostat dostatečné množství tekutin. Proti vedru jsme bojovali i v rámci velké vodní bitvy uprostřed tábořiště nebo pobytem v rybníku. Před nočním chladem nás zas zachraňovaly dlouhé táboráky s kytarou a zpěvem písní nejen o houbách.

Ke konci tábora začalo hub přibývat, objevovaly se i v noci, takže hlídky nacházely různé nové druhy, a poslední den tábora při Houbobraní běhali po Holubinkách nadšení občané a nosili si do svých zahrádek plné náruče nových hub.

Zažívali jsme ale i krušné chvíle. Protože jsme byli v prvním týdnu na tábořišti bez auta, tak to (dle zákona schválnosti) bylo skoro poprvé, co jsme auto skutečně potřebovali – bylo totiž potřeba dopravit nemocné děti do nemocnice. Pro marodící Sůvy musela jezdit sanitka z Jindřichova Hradce. Naštěstí nešlo o žádné vážné úrazy, ale v druhé půlce prvního týdne se tábořištěm prohnala nepříjemná angína, která na dva dny skolila horečkami téměř polovinu tábora. Naštěstí jsme to nakonec ve zdraví přežili, ale rozhodně doufám, že jsme si marodění na táboře vybrali na několik let dopředu!

Mezi naše tradiční zvyky, které bych s klidným svědomím doporučila i ostatním oddílům, patří každovečerní „kolečko“, kdy všichni účastníci zavzpomínají na celý den a sdílejí s ostatními, co se jim líbilo nejvíce. Nejsilnější bylo toto vzpomínání během posledního dne tábora u závěrečného ohně – hodnotil se zde totiž celý tábor. Všichni táborníci si pochvalovali celé dva týdny plné pohody a srandy. Nejvíce mne potěšilo, že se zde každý zmínil i o tom, že si uvědomuje, jaká se tu každoročně schází skvělá parta, ve které se cítí dobře. Těžko se ta atmosféra dá popsat někomu, kdo s námi na táboře nebyl. Zkuste si ale představit, že na krátkou dobu můžete vstoupit do jiného světa. Do světa, kde se mají všichni lidé navzájem rádi.

Do světa, kde nemáte důvod se s někým hádat a nikdo vám nedává nesmyslné nepřijemné rozkazy. Do světa, kde se stírá rozdíl mezi dospělými a dětmi, protože mezi kamarády nezáleží na tom, jestli je vám zrovna deset nebo pětadvacet. Do světa, kde je vám prostě celou dobu dobře.

Takhle dobře jsme se tedy měli v Holubinkách.

Ovšem ani potom jsme nepověsili oddíl na hřebík, ale vrhli se do víru příměstských táborů. S našimi mladšími členy, Sůvičkami, jsme putovali královstvím pohádek, které sužoval zlý černokněžník a pohádkovým bytostem škodil, kde se dalo. Vypravili jsme se i na skutečný hrad Krivoklát, spoustu srandy jsme si užili ve vodním světě v Gutovce a také jsme pluli parníkem do ZOO. Malovali jsme, běhali, všemožně si hráli, poslouchali pohádky a nebo na pohádky koukali v mini kině, které vzniklo v naší klubovně.

Když jsme se na závěr tábora s dětmi loučili, některé plakaly. To proto, že nechtěly končit. Všechna naše sůví drobtina se už tedy těšila na konec prázdnin, až zase v září začnou schůzky.

No a my dospělí tento pocit vlastně sdílíme s nimi. Takto silné zážitky na vydařených akcích by nabýly energií a chutí do dalšího pokračování každého! Už teď v létě začínáme chystat plány na příští rok. Ach, jak se těším!

*Jarka Bednářová
TOM Sůvy, Praha 8
(redakčně kráceno)*





Táborové vzpomínky

Jako každý rok jsme vyrazili na letní tábor k vesničce Jablečno nedaleko Zbiroha.

Tématem letošního tábora byl Divoký západ, táborníci byli prospektoři hledající zlato. Podle umístění v etapě si jednotlivé skupiny zaregistrovaly parcely (claimy). Poté se mohly pustit do těžby zlata. Prospektoři to neměli jednoduché, voda byla čistá jen v prvním claimu, který byl nejdál proti proudu, poté už tekla jen zakalená voda, ve které nebylo skoro nic vidět, a tak nezbyvalo než zkoušet štěstí a hledat poslepu. Zlato se vykupovalo každý den za jinou cenu podle toho, kolik se vytěžilo minulý den. Zároveň s těžbou zlata se skupiny snažily svoji osadu spojit s městem pomocí železnice. Jakmile se jim to povedlo, tak se jim otevřely nové možnosti výdělků, a to hazard. Ve městě bylo totiž kasino, ve kterém se prospektoři mohli pokusit rozmnožit svoje těžce nabyté dolary. Občas někdo vyhrál, ale občas je kasino málem obralo i o kalhoty. Nejednou se pokusili i o přepadení kasína, jednou jim to skoro vyšlo, ale když zjistili, že už by nikdy nemohli vstoupit do kasína a nedostali se ke hrám, tak radši vše vrátili a ještě se omluvili.

Cílem táborové hry bylo poražení celé bandy desperátů, kteří terorizovali okolí a vybírali výpalné. Některým osadám se výpalné (i když bylo někdy malé) nechtělo platit. To pak přišla na řadu přestřelka. Občas si osadníci mysleli, že to budou mít snadné, ale nejednou se stalo, že zvítězili desperáti, i když do přestřelky šel třeba jenom jeden z nich.

Na pozadí táborového dne probíhaly kromě etap a programu i celodenní hry. Jedna spočívala ve vyloupení banky, ze

kteří měl osadník odnést pytel peněz tak, aby jej nikdo nespatriil. Ve druhé měli za úkol zajmout nebo zastřelit desperáta, na kterého byla zrovna vypsaná odměna a to opět tak, aby je při tom nikdo nespatriil. Živý desperát byl za větší sumu, mrtvý sice taky vynesl nějaký ten dolar, ale už to nebylo tolik.

Ovšem desperáti nezůstávali nečinně přihlížet, protože každá osada měla jednoho šerifa, který byl v hledáčku desperátů. Pokud se jim povedlo zastřelit šerifa tak, aby je při tom nikdo nespatriil, tak osada, ze které mrtvý šerif byl, nedostala denní bonus. A desperát se mohl chlubit další šerifskou hvězdou.

Když jsme se nevěnovali předstírání Divokého západu, tak jsme se chodili koupat do nedaleké přehrady. Děti si tu mohly vyzkoušet i vodní trampolínu, která se v horkém dni stala osvěžujícím rozptýlením. Své fanoušky si získalo také lezení po skalách.

Někteří táborníci projevili zájem o přespání pod širákem. Proto jsme jim předvedli, jak se staví přístřešky z cely nebo plachty. Navečer pak někteří vyrazili přespát mimo tábor. Moc se jim to líbilo a doufám, že příští rok se řady odvážných opět rozrostou. Vycházím z toho, co se dělo večer u dohazínajícího závěrečného ohně. V kruhu okolo něj totiž spali skoro všichni.

Nikdo si nestěžoval, tak se tábor líbil snad všem.

Jára Vraštil,
TOM Bobři, Úštěk



Letní tábor s Kamínkem

Letošní dvoutýdenní tábor s Kamínkem prožily děti na táborové základně v Bojanovicích v krásné přírodní chráněné oblasti Jevišovice, kde je čekalo plno her, soutěží a napětí. Hned při příjezdu na tábor čekalo na děti nezapomenutelné uvítání, vítala je „Mafie“, a to v plné parádě, i s hlavním mafiánem donem Angelem Perudginem, dále jeho dcera a mafiánští pomocníci. Také mezi ní byla i tajná policie, o které mafie zatím nevěděla a pan starosta. Po uvítání se děti ubytovaly v chatkách a posilněny vydatným obědem, se rozdělily do pěti oddílů s názvy: Rigatony, Fanfalle, Tortellini, Macaroni a Ravioli. Pak si nabarvily oddílová trička a vymyslely oddílové pokřiky. Následně je čekal i boj s „Byrokracií“, a to běhání po táborových úřadech, aby získaly newyorské občanství a tím splnily slib starostovi a vstoupily tak do mafiánské rodiny. Při večerním nástupu se naučily táborovou hymnu, která se tak zalíbila, že děvčata na ni nacvičila tanec a při každém nástupu se hymna nejen zpívala, ale i tancovala. Další dny pokračovaly v duchu mafiánských her a soutěží: hledání diamantu, náhoda, lístky na benzín, auta, metro, bazar, aktivity, tanky, přistavy aneb směnný obchod, vodní hrátky, olympijské hry bez hranic, aukce, táborové kasino a také zajímavá hra „Hotel Modrá hvězda“ a spousta dalších nových her, které vymyslel a připravil nejen pro děti, ale i dospěláky, náš hlavní mafiánský Angelo „Horýsek“, kterému patří velké poděkování. Také proběhla tajemná stezka odvahy, táboráky s opékáním špekáčků, děti i dospěláci hráli různé scénky (ala Partička) a hlavně se sbíraly oddílové body, co body, ale mafiánské peníze, které nám vytvořil „Drobeček“. Abychom si odpočali od her, tak jsme se vydali všichni na výlet do městečka Jevišovice, kde jsme navštívili krásný zámek a krokodýlí terárku, děti si pak nakoupily sladkosti a dárečky pro své blízké a odpoledne jsme se vraceli spokojeni i unaveni zpět na tábor, kde na náš tábor přijela návštěva až z Chropyně – přijel se na nás podívat i pan



místostarosta Mgr. M. Bajgar, který si náš tábor prohlédl, seznámil se s vedoucími a našim programem, předal dětem dárky a vydal se na cestu zpět. Nesmím opomenout dobrodružnou noční hru „FAKTOR X“. To bylo něco pro velmi odvážné. Představte si, že tam byli i červi, a to jedlí, jedni byli usmaženi a další živí a kdo měl odvalu, tak je mohl vyzkoušet. Táborníci nás překvapili a každý si dal červíky smažené. No, chutnali nám jak oříšky a někteří si dali i živé, ti pak dostali mimořádné „Drobečkově ocenění“. Na děti také čekal strašidelný klaun, který s nimi hrál v temné místnosti karty, černošská šamanka, dále tajuplně černá strašidelná zahalená postava a vědma. No, to bylo něco. Tak dva týdny utekly jako voda a než jsme se nadáli, tak byl poslední nástup. Každý dostal pamětní táborový list, ceny se rozdaly a také se udělily medaile. Bronzové medaile za třetí místo v celotáborové hře získal oddíl Raviolli, stříbrné medaile a tak druhé místo získal oddíl Tortellini a zlaté medaile a putovní pohár získal oddíl Macaroni, který si pak připil na úspěch šumivým mokem. Zazpívala a zatančila se naposledy táborové hymny. Pak následovala diskotéka a poslední nocování. Ráno jsme tábor sbalili, uklidili a po snídani nasedli do autobusu a vydali se k domovu. Po cestě jsme si zazpívali písničky a také táborovou hymnu a cesta tak s malými přestávkami celkem ubíhala. Všichni jsme se vrátili v pořádku domů. Letošní tábor skončil a už připravujeme další. Kde? No přece na základně v Bojanovicích!

Chci poděkovat všem oddílovým vedoucím, instruktorům, zdravotníkům, kuchařkám a hlavně ještě jednou našemu „Kápovi Angelovi“ za perfektně připravený program a naši programové vedoucí Markétce, která mu pomáhala a složila krásnou táborovou hymnu. Také děkuji radnici v Chropyni, která nám každoročně přispívá na tábor a za návštěvu tábora panu M. Bajgarovi.

Všem vám moc děkuji.

*Za turistický oddíl Kamínek Chropyně,
Hana Paňáková.*

Opárno jako naše osada

Opárenský mlýn byl pro Robinsony z Poděbrad na celé dva týdny v červenci trampskou osadou. T. O. Opárno, samo sebou. Kromě toho, že se vypalovaly lupou cancatka z kulatiny, vařilo na ohni v ešácích, pekly chlebové placky na šutráku, kuře na klacku a flákota v Setonově hrnci, se též hoblovalo na sladký dřevo při potlaču, kopal nohec s mastňákama, odpočívalo se v hamákách ve stínu stetsonů a když byl cedák, tak se zalezlo do kutlo-

chů. Někdo měl občasné zalepenou pusou flastrem, protože zrovna lovil bobříka mlčenlivosti, všichni si našivali domovenku na košili a házeli těžkou kládou do dálky jako snad každý tremp. Robinsoni se taky jednou v noci sebrali a vydali se na Lovoš, aby viděli východ slunce a dali si k tomu pravé trampské koblihky s kakaem.

A teď něco pro Vás, čtenáře. Recept na již zmíněné placky na rozžhaveném kameni:

Těsto uděláme z 0,5 kg hladké mouky, 2 dcl vody, soli, oleje (nebo sádla) a přidáme trochu kypřicího prášku. Důležité, ba hlavní, je do těsta zapracovat kousky slaniny, rozmarýn, tymián, různá semínka a jiné dobré věci. Potom už stačí najít placatý suchý kámen, ten nahřát ve žhavých uhlících a placky tlusté asi 1 cm na něj položit. Pozor, větvičkou je natřete z obou stran olejem, aby se nepřipekly. Servírujeme na všechny možné způsoby a přejeme dobrou chuť.

*Anežka Klabanová,
TOM Robinsoni,
Poděbrady*





Záhada hlavolamu

Letošní tábor Čmoudíků z Ostravy na tradičním místě ve VVP Libavě se nesl ve znamení Záhady hlavolamu. Kromě dobrodružství Rychlých šípů a honů na Široka nechyběly samozřejmě turnaje, horolezecká stěna, cyklovýpravy nebo vodácké hrátky včetně splutí části řeky Moravy.

Jsmo rádi, že se mládežníci seznámili s dílem Jaroslava Foglara a nutno říct, že při filmových projekcích ani nedutali...

*Rostka Kašovský,
TOM Čmoudík, Ostrava*



KADAO procestovalo Afriku!

Kamarádi dále Opava TOM KADAO OPAVA se společně vydali do Kapského města, aby odtud vyrazili na cestu napříč Afrikou. Letošní, již 29. oddílový stanový tábor DUCH AFRIKY, se konal v první půli července v Mělčanech u Dobrušky, kam tvůrci celotáborové hry dokázali skvěle napasovat africké prostředí a celý strhující příběh a společně s ostatními vedoucími připravili dětem pestrý a originální program.

Píše se rok 1810 a celkem 85 táborníků - cestovatelů vyráží za smělým cílem – bájnou fontánou mládí, která má člověka zajistit věčné mládí a nesmrtelnost. Zpráva o její existenci zalarmovala vlády šesti nej-mocnějších zemí světa, které tam posílají vlastní výzkumné týmy. V honu za tímto cílem výzkumníky provází deník dvou dobrodruhů Johna a Wattsona, kteří se na černý kontinent vydali již nějakou dobu před nimi a fontánu objevili.

Cestou se dobrodruzi potkali s mnoha úskalími. Střetli se se lvy, přišli o veškeré zásoby, onemocněli malárií, museli bojovat proti nepřátelským domorodcům, ale také se seznámili s přátelským domorodým kmenem a s kočovnými Araby. Nejen mnoho artefaktů výše, ale i mnoho dalších drobností, se stalo motivací pro čtrnáctidenní prázdninové sportování, překonávání překážek a turistických dovedností v přírodě, kterými vyvrcholil náš celoroční (školní) oddílový program.

K táboru již neodmyslitelně patřilo zpívání u ohně, hraní deskových her, workshopy (jóga, výtvarná činnost, hudba), sportovní turnaje (ringo, fotbal, volejbal, lagori), softbal nebo výlety do okolí – tentokrát do ZOO ve Dvoře Králové a další do Babiččina údolí a České Skalice. Chybět nesmělo koupání a hry ve vodě, především v říčce Dědina, která protékala kolem tábora.

Bájnou fontánu mládí v naší celotáborové hře Duch Afriky jsme skutečně objevili, stejně tak byly předány ceny a diplomy v soutěži jednotlivců i družin a závěrečný táborový oheň tradičně zapalovali devátáci, z nichž mnozí se od příštího roku budou věnovat mladším dětem. Všichni se tak můžeme těšit na příští rok, na další dva týdny nabitě zážitky, na které budou dlouho rády vzpomínat nejen děti, ale i vedoucí. Na webových stránkách oddílu www.kadao.cz jsou již k dispozici fotografie a video z nádherných čtrnácti prázdninových dnů, proto zveme všechny účastníky, ale i zájemce k listování našimi stránkami.

*Tom Weicht, TOM KADAO, Opava
www.kadao.cz*





Mafiánská paráda v Písařově

Don Panzani, velký mafiánský boss, byl úkladně zastřelen! Co s tím? Jediný, kdo by si mohl vědět rady, je odvážný oddíl tomíků, TOM Oftalmo. Hájenku v Písařově na pomezí Orlických hor a Jeseníků a její blízké borůvkové okolí máme zmapovanou coby dup, útok nepřátelských mafiánských rodin ale může přijít každou chvíli!

Zbývá nám jediné - pořádně se připravit. Naučit se uvázat si kravatu, vystřelit ze vzduchovky, rozluštit šifru či morseovku a především - na hlavu si posadit černý klobouk. Nesmíme zapomenout ani na přehazovanou s Donem Prasetem, velkou zdravotnickou hru a koupání v rybníku.



Jednoho odpoledne to ale opravdu přišlo. Muži v černých oblecích, brýlích i kloboucích po zuby ozbrojení podivnými zbraněmi v podobě stříkaček s barvami se pokusili dobýt naši hájenku. My se ale nedali! Bili jsme se statečně a Dona Ančovičku, vraha Dona Panzaniho, jsme přece jen porazili.

Hurá, sláva! Nezbyvá než si připravit pravou italskou pizzu a vítězství pořádně oslavit ve skoro opravdickém kasinu! Kdo ví, co nám prázdniny přichystají příště?

*Eva Pešlová,
TOM Oftalmo, Brno
(www.tomoftalmo.cz)*



Jak si Kňouři užili letošní tábor

Ahoj, jsme turistický oddíl z Brna TOM Kňouři 0439 a letos jsme pořádali už 27. letní stanový tábor u rybníka Vilímek nedaleko Humpolce. Tentokrát jsme se drželi žánru fantasy, kde se děti, rozdělené do 5 šestičlenných družin, vžily do rolí obránců města Kharm.

Vše začalo na jarních prázdninách, kdy jsme se v rámci předtáborové motivace snažili do tohoto města dostat magickým portálem. Následovalo několik dalších tematických výletů, během kterých mladí hrdinové poznávali tento fantasy svět.

Celou etapovou část tábora nás provázely prvky LARPU, ke kterému neodmyslitelně patří i kostýmy pro různé rasy (člověk, elf, trpaslík,...) a povolání (válečník, mág, léčitel,...). Děti si stejně jako my, jejich vedoucí, kostýmy i měkčené zbraně dlouho dopředu připravují, aby celkový zážitek byl co nejlepší.

Tato etapová část tábora skončila úspěchem, kdy se nám po mnoha nesnázích a bojích s nepřátelskými orky podařilo získat to, pro co jsme se do tohoto nebezpečného světa vydali - bájný Kharmský poklad.

Ale to není zdaleka vše, protože jak je u nás zvykem, tak se během všech tří týdnů tábora střídaly etapové a neetapové dny.

Náplní neetapových dní byly, kromě běžných činností, jako třeba služba v kuchyni, táborové práce a různorodé hry, také výrobní dílny.

Dílen je u nás celá řada, dřevodílna, kde si děti mohou vyrobit třeba luk, meč či lžičku, kovárna, kde se vyrábí například nože nebo tomahavky, dále práce s kůží, malování na trička, pletení náramků nebo také sebeobrana, lukostřelba, deskové hry a další.

Tábor se vyvedl dle očekávání a nám nezbyvá, než se těšit na další rok, tentokrát ale v duchu divokého západu.

*Za TOM Kňouři Brno
vedoucí Klárka Zavřelová
a Petr Kostá Šlapanský*





Tábor v údolí Klenoty

Tábor oddílu TOM Holýšov 1202 proběhl ve dnech od 28. 6. do 12. 7. 2014 v krásném údolí Klenoty nedaleko obce Manětín. Pro letošní rok táborové téma znělo: ROK NA VSI aneb jak se z malé vesničky stalo královské město. Ve své podstatě šlo o to, seznámit všechny nové občany Hadačky, a celkem jich bylo 53, s českými zvyky a tradicemi. Občané tedy prožili v naší vsi celý jeden rok, ve kterém zažili např. křtění kostela, příchod tří králů, masopust, jarní osev i období sucha a nakonec i sklizeň, prožili zde pouť, Vánoce i Nový rok. Zároveň se po celou dobu naše vesnice vyvíjela k obrazu samotných občanů, neboť o dalším vývoji obce mohli rozhodovat z velké části sami na večerních zasedáních obecní rady. A vzhledem k tomu, že ke konci již velmi prosperující obec Hadačka pomohla v úzkých samotnému panu králi, ten ji pak jako důkaz své vděčnosti povýšil na královské město.

Tábor dle mého mínění i zpětných ohlasů proběhl úspěšně a my i děti se těšíme, až se zase za rok setkáme na místě, kde dříve stávala obec Hadačka.

Matěj Valeš,
TOM Holýšov



Detektivní škola Vejřů

Jednoho srpnového rána jsme se sešli na vlakovém nádraží v Lovosicích. Kolem osmé hodiny přijel vlak a po rozloučení s rodiči nás odvezl vstříc novým dobrodružstvím. Na základnu v Broumově nás pak dovezl bus. Začalo vybalování a zabydlování. Pak následovala malá procházka po naučné stezce Hamerský potok a po návratu do tábora začala naše táborová hra – Detektivní škola. Děti se měly naučit, jak se stát správným detektivem. V té době nám přišel poštou dopis od pana Sachra, který nás prosil, abychom mu pomohli najít už roky ztracený rodinný recept na čokoládového tolstolobika. Takže zatímco se děti učily být detektivy, tak se také snažily vyřešit tento starý a zapeklitý případ. Program byl nabitý. Téměř každý den se hrála nějaká hra, při které si děti zkoušely nejrůznější detektivní dovednosti. Schopnost luštění tajných a zakódovaných zpráv si tomíci vyzkoušeli ve hře Morseovka. Gangy jim zase procvičily paměť na tváře gangsterů. Děti si vyzkoušely i tréninkové stopování ve hře stopovačka a paní Proužková. Diplomacie – to bylo umění smlouvat, slibovat a přemlouvat. Logiku a orientaci zase museli členové oddílu použít u případu Šňatkového podvodníka. Těmito a více zkouškami museli projít naši mladí detektivové, aby mohli získávat své vážnosti, které jim dodávali na jejich profesionální váženosti. Krom toho museli ještě luštit různé kvízy a rébusy, za jejichž vyřešení získávali indicie, které jim měly pomoci s případem pana Sachra.

Aby si děti také odpočinuly od všech těch detektivních případů, tak jsme si občas vyrazili do přírody pročistit si hlavy. Nožky jsme si pořádně protáhli při výstupu na rozhlednu na Panském vrchu. Celodenní výlet na Dyleň nám dal taky pořádně zabrat. Procházku Broumovskými bučinami jsme si zpříjemnili sběrem hub, které jsme tam prostě nemohli nechat. Odpočinuli jsme si také výletem do Mariánských Lázní, kde jsme se posilnili zdravým prame-

nem. Navštívili jsme i hornické muzeum a neopomněli jsme ani zdejší pivovar Chodovar. Kuriozitou pak byl střed Evropy.

Výuka v detektivní škole i pátrání po ztraceném receptu se nám však pomalu chýlily ke konci. A tak jsme začali dávat dohromady indicie a teorie, jak to vlastně bylo. Naše děti však byly chytré a bystré, a tak se jim podařilo odhalit zloděje a nakonec po celkem dlouhém hledání se možná našel i tajný ztracený recept. Ten jsme neotevřený poslali panu Sachrovi, který nám jako dík a projev vděčnosti poslal čokoládového tolstolobika.

Veronika Houdková,
TOM Vejři, Lovosice





Od Eibenthálu po Sv. Helenu

Uplynuly již dva roky od posledního letního tábora v Banátu, který v Rumunsku pro děti z českých rodin po pět let pořádala naše asociace a kamarádi z Ligy lesní moudrosti, za štědré podpory MŠMT. Robinsoni z Poděbrad se letos v červenci vyrazili podívat, jak se krajanům po dvou letech daří.

Plánem bylo pohybovat se od vesnice k vesnici, s úmyslem najít bývalé táborníky a další spřízněné duše. Domluvit si tak ubytování u místních se jevilo jako ideální volba, která kontaktovat některé známé a nechat jim k tomu pár korun či nějaké leu (rumunská měna, na bankovce je prosím hořeč!). S argumentem, že každý den budeme spát pod střechem a dostaneme i teplou večeři, se nám pak navíc také podařilo přemluvit rodiče našich odrostlejších členů, aby pustili otrkat své ratolesti na jejich první zahraniční výpravu.

Do Rumunska, přímo do vesnice Sv. Helena, jsme dojeli s Hrůzou. Ničeho se nebojte, p. Hrůza provozuje pravidelnou

autobusovou linku z Čech do rumunských vesnic již od roku 2001. Ještě jedním motorizovaným přesunem jsme se dostali do vesnice Eibenthál, výchozího bodu naší cesty. Odtud jsme pak za týden prošli postupně pět českých vesnic, odkud se v minulých letech děti na tábor zvaly.

Cesta z Eibenthálu na Bígr a Rovensko vede přes kopce a lesy. Není tak frekventovaná jako zbytek trasy kolem Sv. Heleny a Gerníku. Často se proto stane, že je cesta zarostlá či občas nějaká značka chybí, což turistickou mládež z Čech, rozmazlenou pečlivě udržovaným značením, dokáže potrápit, ale krásná vesnice Bígr uprostřed lesů, postavená na půdorysu kříže, za to stojí.

Po cestě jsme moc nespěchali, ve vesnicích jsme zůstávali třeba i dva dny. Buď jsme vyrazili na kratší výlet, kolem vesnice Gerník a Sv. Heleny jsou například jeskyně a skály, nebo zůstali v chalupě a povídali si s místními. Z dob organizování táborů jsme znali některé rodiny, u kterých jsme se zastavili. V kovárně u pana Maštaliře v Gerníku jsme například jako městské děti poprvé viděly kováření koní. Maštaliřům pat-



ří velký dík, protože u nich ve stodole byl uschován po 5 let táborový materiál.

Co se dětí týče, kluci vyrostli a mají teď jiné starosti. A nových dětí také již moc nepřibývá. A o tábory před dvěma lety už přestal být zájem. Důležité je ale udržovat s českou komunitou kontakty. Co my víme? Třeba se najde jiná cesta, jak tomíci mohou být pro komunitu banátských Čechů užiteční.

*Tadeáš Klaban,
TOM Robinsoni, Poděbrady*





Sviští voda v Albánii

Po letech vodáctví na krásných, leč již trochu nám „opletých“ řekách rakouských a slovinských a po zdařilé výpravě za řekami bosenskými, vyrazila letos v červenci parta roztockých Svišťů a spřátelených tomíků z celé republiky prozkoumat divokost řek albánských. Albánie, tato černá ovce Evropy, nejméně země atak-dále, je překrásný a pestrý stát. Na západě písčité jadranské pobřeží, na jihu dlouhá a hluboká kamenitá údolí, na severu dosud málo objevená perla Balkánu, více než dvoutisícové Albánské Alpy. Země orlů (jednoho jsme viděli) a tajemných snovačů orlových. Země nesmírně vstřícných a přátelských lidí, malebných, byť od pohledu chudých vesnic a převážně velmi nemalebných měst, v neposlední řadě země neuvěřitelně špatných silnic.

To v kombinaci s velkou vzdáleností dělá podobnou výpravu logisticky trochu náročnou, dlouhé přejezdy jsme měli na pořadu dne takřka každý druhý den. Ale rozhodně, na tom se shodli všichni účastníci, stály ty drobné útrapy a ústrky za to. Během nabitých devíti dnů (nepočítám dva plné dny cesty) jsme více či méně tradičním způsobem spluli jednu makedonskou a čtyři albánské řeky, prohlédli si starobylé otomanské město Gjirokastrë s jeho mohutnou citadelou a trpytnými břidlicovými střechami a neméně krásné „město tisíce oken“ Berat. Ochutnali jsme speciality albánské a balkánské kuchyně, které v Albánii dominuje čerstvá zelenina, již se umělá holandská rajčata opravdu nevyrovnají, ovčí sýr kašaval, jehněčí maso, to vše za pro našince velmi příznivé ceny.



Pár slov k samotným řekám. Celkově jsou spíše krásné než náročné, byť pár divočejších úseků se na každé našlo. Vzhledem k pokročilejší sezoně (do Albánie je lépe vyrazet zjara, kdy ledy tají a řeky prý vypadají úplně jinak) jsme byli donuceni k mnoha kompromisům, z těch největších mohu jmenovat splutí řeky bez lodí, něco mezi oblíbeným canyoningem a dosud nedoceněnou hydroturistikou. Takto jsme „splovali“ jihoalbánské řeky Osum (jejíž dva kaňony se za vysoké vody řadí mezi to nejlepší, co Evropa nabízí) a Lengarices (v těsném sousedství má přírodní termální bazén, který vynahradí veškeré strasti). Na lodích jsme spluli taktéž jihoalbánskou řeku Vjösse, která svými panoramaty připomíná dnes již drobátko přelidněnou slovinskou Soču, a jako pomyslný vrchol výpravy snad ještě o něco krásnější horskou Valbonu na samém severu země. Do výčtu patří ještě makedonský Vardar, klidnější, leč pěkná řeka, pěkná až po úsek, kde se řeka vinou „balkánského temperamentu“ proměňuje v plovoucí smetiště. I to byl nakonec silný zážitek, stejně jako prohlídka hlavního makedonského města Skopje, v jehož megalomanských mostech, sochách, a fontánách zeje dobrá polovina národního bohatství Makedonie.

Co říci závěrem? Nejen vodákům návštěvu těchto končin vřele doporučujeme.

*Tomáš „Tradá“ Rada,
TOM Svišti, Roztoky
Foto TN*



Turistický oddíl **KADAO** v Pyrenejích



Na přelomu července a srpna členové turistického oddílu KADAO Opava, společně s několika neoddilovými zájemci, vyrazili na již tradiční letní zahraniční akci.

Po outdoorovém létě ve Švýcarsku (2011), francouzské Provence (2012) a německých, italských, rakouských Alpách (2013) bylo jako cíl cesty zvoleno o něco vzdálenější francouzsko-španělské pohoří Pyreneje.

To nabídlo křišťálově čisté divoké řeky, kolmé horolezecké stěny, treky po horských hřebenech, plno více či méně náročných cyklo tras a také zajištěné horolezecké cesty „via ferrata“.

Denně si každý účastník mohl vybrat program, který se mu líbil nejvíce. Organizátoři akce, Tomáš Weicht a Adam Weicht, na každý den připravili hned několik alternativ, a tak byla možnost zvolit den na vodě, některou z etap Tour de France nebo třeba túru po okolních horách. Vždy byla k výběru spousta zajímavých aktivit a program tak byl velmi různorodý.

Cestou do Pyrenejí jsme stihli splout francouzskou řeku Allier a zatancovat na slavnostech v městečku Langeac. Pyrenejské putování jsme zahájili splutím řeky Neste d'Aure s krásným průjezdem městečkem Arreau a cykloprůjezdem známého sedla Col du Tourmalet (2 120 m n. m.). Do poutního města Lourdes někteří dojezdili na kolech přes hory, jiná skupina připlula do města po řece Gave du Pau, zatímco další vystoupali na vrcholy Vignemale. Z Francie jsme se přesunuli k řece Gal-

lego, kterou jsme spluli pod překrásnými skalami Mallos Riglos. Ve španělském Brotu jsme zdolali ferratu Sarrocal a v národním parku Ordesa vystoupala skupina na třetí nejvyšší horu Monte Perdido, s přenocováním u refúgie Góriz. Na španělské straně jsme spluli ještě řeku Ara a královnu španělských vodáků Noguera Pallaresu, ve dvou etapách u městečka Sort. Následovaly dva dny na kolech a via ferratách v Andoře a cestou zpět do ČR jsme navštívili francouzské pobřeží, s písčitými dunami a plameňáky u Saintes Marie de la Mer.

Za akcí jdou více než skvělé ohlasy, a tak outdoorové léto v Pyrenejích opět úspěšně navázalo na předchozí ročníky prázdninového putování s turistickým oddílem KADAO Opava. Zájemci se již v tuto chvíli mohou těšit na příští outdoorové léto, které organizátoři přislíbili.

*Alice Petlachová, Tom Weicht
TOM KADAO, Opava
Autoři fotografií: Adam Dib Weicht,
Adam Keliš Hofer*





22 kubíků dřeva, 21 lidí, 2 dny, 2 oddíly a jeden film

Táborníci a Světlušky společně pracovali v Janově. O víkendu 12. 9.–14. 9. jeli větší „rozumnější“ lidi z obou oddílů na brigádu. Hlavní pracovní náplní bylo zpracování dřeva. V Janově na zahradě bylo složeno 22 kubíků dřeva a byly to pořádné bukové kmeny. Musím říci, že hlavní díl práce byl klucích. S motorovou pilou to moc neumíme a ty obří špalky bychom štípaly asi do teď.

Kluci tedy řezali, štípaly a my jsme umyly okna v domě, přerovnávaly hromadu prken a potom jen nosily špalky do dřevníku. Zaplnily jsme jeden dřevník a potom druhé. Třetí dřevník na zahradě nebyl a naštěstí jsme ho nemuseli stavět, vozily jsme tedy špalky do sklepa. Bylo to nekonečné, řezali jsme, štípali, nosili a rovnali, štípali a řezali a tak pořád do kola.

Ve chvílích, kdy jsme nepracovali, jsme našli dvě kešky, pořádně zmokli, váleli sudy po louce, ale hlavně jsme natáčeli film. Byl to horor s pracovním názvem „Janovský masakr motorovou pilou“ Měli jsme s sebou několik kamer, a tak vznikalo více verzí na stejné téma. Natočeného materiálu na film máme dost a brzy bude sestřihán a zpřístupněn veřejnosti.

Doufám, že dřevo vystačí celou zimu a přeji všem, co do janovské chalupy pojedou, aby si to pořádně užili a nebyla jim zima.

*Blanka Bočková,
TOM Světlušky, Praha*



Hendikepovaní vytrhli drakovi zub

Hronov, park A. Jiráska: Klání s názvem Den nezávislosti si dalo dlouhodobě za cíl propojovat svět hendikepovaných se světem zdravých lidí a odpolednem plným her a soutěží široké veřejnosti ukázat, že k sobě všichni máme velice blízko. Bariéry totiž boří nejlépe děti.

Odpoledne začalo divadelním představením náhodského stacionáře. „Naši klienti secvičili hru Draka bolí zub, se kterým se chtěli samozřejmě předvést. Už to, že hendikepovaní hrají divadlo zdravým lidem, je vlastně úžasný moment a stojí za zamyšlení“, uvedla k akci ředitelka stacionáře Cesta Denisa Voborníková.

Návštěvníci s dětmi, kteří se rozhodli strávit sobotní odpoledne v parku, pak ještě mohli vidět policejní psy v akci, vyzkoušet si na vlastní kůži canisterapii, handbiky nebo okusit, jaké to je, držet v ruce hasičskou hadici. Úspěch zaznamenalo vystoupení šermířské (larperské) skupiny Artair. Hronovští Lotři si pro děti připravili lukostřelbu a svezli je na raftu. „Děláme to tak na mnoha akcích, ale jen tady může široká veřejnost vidět, že v lodi úplně stejně sedí jak zdravé, tak hendikepované dítě“, doplňuje Tomáš Buriánek, vedoucí turistického a vodáckého oddílu Lotři.

„Mně se na akci líbí, že už se s některými dětmi ze stacionáře vlastně známe, vidíme se poněkolkáté a vždycky je to s nimi prima. Oni se pořád smějí a všechno si užívají jakoby víc“, vysvětluje Nikola Hornychová z vodáckého oddílu Lotři, která pomáhala dětem do raftu.

Akci Den nezávislosti již podruhé organizovalo občanské sdružení Cesta, které pečuje o děti se zdravotním a mentálním hendikepem a Lotři - turistický a vodácký oddíl z Hronova. Navazují tím na dlouhodobější spolupráci, kterou chtějí formou společných akcí seznamovat děti mezi sebou a veřejnost informovat, že předsudky již dnes nejsou vůbec moderní.

„Měsíce příprav a shánění dalších partnerů nám vždy dají velice zabrat. Zde to



z nás ale všechno spadne a naopak nás moc potěší, že jsou lidé opravdu spokojení a odchází domů bohatší nejen o nějaké zážitky, ale i o kladné dojmy ze setkání s trochu jinými dětmi“, dodává Denisa Voborníková, ředitelka náhodského Stacionáře. „Ještě jednou musím poděkovat našim sponzorům a městu Hronov, které nám opět poskytlo zázemí a pomohlo nám s přípravami. Velikou roli opět sehrála přítomnost náhodské českobratrské církve, bez jejíž pomoci by se akce nedala ani uspořádat“, dodává ještě Voborníková.

Více informací o spolupráci obou spolků naleznete také na internetové adrese: www.spolecnysvet.com

*Karel Neuschl,
TOM Lotři, Hronov*



Nebojte se rukodělných prací!

Prázdniny jsou za námi a Vánoce, ač se nám to nezdá, se blíží nezadržitelným tempem. Proto jsem si pro dnešní příspěvek vybral výrobek, který se bytostně váže k Vánocům. Vyrobit si vánoční přání. Výroba přáníčka je jednoduchá a velmi dobře ji tedy zvládnou i naši nováčci, kteří se k nám právě před nedávnem připojili. Barvy zvolené v popisu jsou jen ilustrativní.



Co budeme potřebovat:

- Nůžky
- Razidlo
- Lepidlo
- Zlatý fix
- Tvrdý zlatý papír
- Barevný tvrdší papír (červený)
- Barevný tenký papír na podlepení (zelený)



Pracovní postup:

Nejdříve si připravíme obdélník barevného papíru (v našem případě červený) o velikosti pohlednice a dva menší obdélníky (zelený a zlatý). Velikost si určíme podle fantazie.



Pak razidlem vyrazíme do zlatého papíru námi zvolený vánoční motiv a podlepeníme zlatý papír papírem zeleným, který bude o malý kousek menší než zlatý papír, aby nebyly vidět okraje.



Takto slepený motiv nalepíme opatrně na červený papír, zlatým fixem napíšeme vánoční přání a je hotovo.

Tímto způsobem si můžeme vyrobit přání novoroční, jmenovky na dárky, přání ke Dni matek a různá další. Stačí zvolit správné barvy a razidla, kterých je na internetu nepřeberné množství motivů. Bohužel nejsou nejlevnější, ale vydrží na dlouho.

Velkou škálu razidel najdete například na webu www.davona.cz

Martin Maco Strnad,
TOM Maracaibo,
Třinec

Pozvánka na mezinárodní tábor Bundeslager 2015

Deutsche Wanderjugend Vás srdečně zve na mezinárodní spolkový tábor Bundeslager, který se bude konat začátkem srpna 2015 ve středním Německu. Společně strávíme týden plný výletů, pěšího putování a poznávání památek. Tábořiště se nachází na okraji pahorkatiny Reinhardswald v jižní části Weserbergland.

Chceme Vám také nabídnout možnost prezentovat své aktivity. Na vlastní kůži poznáte, jak rozmanití jsou mladí evropští turisté. Budeme proto rádi, když ostatním účastníkům tábora předvedete činnosti, kterými se ve svých zemích zabýváte vedle turistiky, ať už se jedná o zvláštní řemesla, písně, tance, ruční práce, sport nebo hry – Bundeslager 2015 je příležitostí ukázat své tradice ostatním. Zároveň tím získáte možnost poznat a vyzkoušet si činnosti z jiných regionů.

Praktické informace:

- Místo konání: Immenhausen am Reinhardswald, nachází se mezi městy Kassel, Göttingen a Paderborn
- Příjezd: vlakem přes Kassel-Wilhelmshöhe na nádraží Immenhausen, v blízkosti dálnic A7 a A44.
- Termín: neděle 1. srpna 2015 až neděle 9. srpna 2015. Příjezd na tábořiště za účelem postavení tábora je možný od 27. července 2015, odjezd do 14. srpna 2015.
- Náklady: cena za ubytování, společné stravování a program nepřekročí 160€ za osobu. Tuto částku se ještě budeme snažit snížit prostřednictvím dotací. Ulehčit financování tábora se budeme – podle možností – snažit zvláště zahraničním skupinám. Je třeba si dovézt vlastní stany.

Minimální věková hranice je 8 let

Pořadatelem tábora je Deutsche Wanderjugend ve spolupráci s Verband Deutscher Gebirgs- und Wandervereine e. V. Zájemci se mohou hlásit prostřednictvím e-mailu na adresu: Camp@wanderjugend.de. Do německy či anglicky psaného e-mailu je třeba uvést:

- název skupiny a místo působení
- jméno a kontakt na vedoucí/vedoucího skupiny
- přibližný věk účastníků
- přibližný počet účastníků

Následně Vám zašleme podrobnější přihlášky (v němčině/angličtině).

Bližší informace k programu obdržíte na podzim 2014.

Těšíme se na Vaše přihlášky.
Na shledanou na spolkovém táboře 2015.

Mojmír Nováček



Čištění řeky Úhlavy

„Řeka pro život, ne pro odpad!“

Na 180 dobrovolníků se sešlo ve dnech 23. a 24. 5. 2014, aby pomohlo zbavit řeku Úhlavu a její okolí všeho komunálního odpadu. Do projektu bylo zapojeno 7 obcí, kterými řeka protéká: Borovy, Nezdice, Lužany, Přestice, Přichovice, Dolní Lukavice a Předenice. Všechna obecní zastupitelstva náš projekt podpořila předáním kontaktů na aktivní nadšence z různých spolků, ale i finančně. Hlavním partnerem tohoto projektu byla Nadace ČEZ a Město Přestice. Díky získaným finančním prostředkům mohli dobrovolníci obdržet ochranné pracovní pomůcky, pytle, i jídlo a pití na celý den. Děkujeme též firmám Západočeské komunální služby, Ecof, Elastoform Bohemia, Obstav Profi, Mikroregionu Přesticko a dalším, které náš projekt podpořily materiálně. Sebráno bylo celých 1,84 tuny komunálního odpadu z úseku 25 říčních kilometrů a 45 kilometrů pěších turistických a přístupových tras od obce Jíno do Předenic. Přestože letošní čištění řeky bylo již třetím ročníkem, komunálního odpadu neubývá zvláště kolem zahrádkářských kolonií a mostů přes řeku. Tento projekt se nezabýval jen samotným sbíráním odpadu, samotné brigádě předcházela přednáška MUDr. Šuty o chemii v domácnostech a možnosti používání ekologicky šetrných výrobků. Další doprovodnou akcí byla výstava dětských prací z mateřských a základních škol z Přestic a Horšic. Dále byly u loděnice pro děti připraveny různé soutěže, skákací



hrad a 200 balónkových zvířátek. Chtěli bychom také poděkovat za pomoc pedagogickým pracovníkům, kteří si s dětmi během měsíce května povídali o tom, jak je řeka pro náš život důležitá. Poslední poděkování za velmi zdařitou akci patří všem dobrovolníkům, organizátorům a vedoucím vodáckých či pěších skupin.

Více fotek i podrobnější zprávu o akci najdete na našich webových stránkách: www.kct-uhlava.com

*Dagmar Švihlová,
TOM Úhlava a KČT Úhlava*



Na kole Olomouckem a Oderskými vrchy

Každoročně se náš oddíl KADAO Opava vydává na kolech, koncem měsíce srpna, do vybrané lokality v ČR k tradičnímu cykloputování. Letos jsme si řekli, že po dlouhých 15 letech putování po České republice, kdy jsme našťivili mnoho vzdálenějších míst, pojedeme tzv. „kolem komína“. Využili jsme pozvání na sraz TOM do krásné Olomouce a vyrazili přímo z Opavy.

Na trasu vyjelo 28 cyklistů, které ještě v týdnu doplnili dva další. Naši cestu do Olomouce jsme v neděli zahájili, nám známou, cyklostezskou údolím Moravice, od níž jsme nedaleko Vítkova přejeli k řece Odře a podél Budišovky jsme dojeli až na tábor oddílu Průzkumník, s jejichž laskavým svolením jsme za táborem na louce přenocovali. Díky moc.

V pondělí jsme již dorazili krásným údolím Olomoucké Bystřice přímo do Olomouce, rovnou k plněným bramborovým knedlíkům, které byly na večeri na olomouckém srazu tomíků v Nemilanech. V úvodních dvou dnech jsme ujeli 116 km, při příjemném zjištění, že ani jeden z šesti mladších účastníků (8-10 let) nezaremal a neptal se, kolik ještě kilometrů.

Po předchozí květnové domluvě jsme si náš program na srazu upravili podle našeho týdenního putování, proto jsme jej měli odlišný od ostatních oddílů. Také jsme v Olomouci strávili pouze tři, ale krásné dny. Hned v úterý jsme zdolali 60 kilometrů přes Náměšť na Hané a Javoříčko k pohádkovému hradu Bouzov a do muzea tvarůžků v Lošticích, které nás překvapilo svou moderností. Mnoho času jsme měli na nákup našich oblíbených syrečků a v nohách dalších 60 kilometrů.

Středa pak byla ve znamení volna v Olomouci, jak jinak než na kolech. Na radu pořadatelů srazu jsme navštívili Veteran arénu, Vlastivědné muzeum, Radniční věž a samozřejmě také aquapark. Po třech hodinách v aquaparku jsme pak ještě absolvovali turnaj ve fotbálku, zahráli si volejbal a někteří i stolní tenis. Středu jsme zakončili písničkami u ohně a kytary. Ve čtvrtek jsme opustili účastníky sra-





zu, udělali jim místo v naší třídě (děkujeme moc za vše pořadatelům) a odjížděli na kolech podél řeky Moravy Litovelským Pomoravím navštívit krásný hrad Sovinec. Po prohlídce hradu jsme sjeli k Rešovským vodopádům, které jsou již nedaleko naší nové tomácké chalupy ve Stříbrných horách, která se právě opravuje. Vřak jsme také navřtřili řmoudřky a povzbudili je v práci. Řřřka Huntava, která přes „Reřřaky“ teče mř vodu opravdu studenou, ale kdyř pod vodopřd vlezete po dalřřích 60 kilometrech na kole, je to vlastně pouze přřjemně osvřžení. Za zmřnku stojř fakt, ře v okolí Reřova není oficiálně řždě třbořřřtř, ale kdyř jel udělřte řtratu za večeř, nechř vřs milř pan majitel spřt přřmo za hospodou v Reřovř. Skvřlř kuchynř, velice laskavř a ochotnř obsluha a hlavnř pohoda a lidskost, prostř prima mřsto k odpořinku.

Po přřjemně noci pod stany i pod řřřřkem, jsme v přtek vyrazili k poslednřmu cřli nařř cesty, přehradř Slezskř Harta. Nařř vřbornř přřřtelř, zde v Leskovci nad Moravicř, kotvř nřdhernř katamarřn QuCZka a tudřř je zcela jasnř, ře přřteční odpoledne a nřslednř sobotnř dopoledne jsme vřnovali plachtění po přehradř. Moc dřkujeme kapitřnovi Tondovi. Kdo zrovna nebyl pod plachtami, trřvil řas sportem na mřstnřm hřřřti nebo se obřerstvoval v hospřdce U Kormidla. V sobotu po obřdř nřs jřř řekalo poslednřch 40 kilometrř domř, do Opavy.

Byl to svřm zpřsobem zvlřřtnř puřřk. Nikterak daleko, vřřřinou ve znřmřch mřřtech, ale přřto jsme si „uřřili svřta“ dostatečně a na kolech nřjeřřili 362 kilometrř. Přřřřtř navřřtřřvřme nřjakou vzdřřle-nřjřři lokalitu, třeba Kruřnř Hory, kam se jřř přr let chystřme.

*Tom Weicht,
TOM Kadao,
Opava*



Bitva o Helfenburk

„Postavte formaci“, „jsř trefenř“, to vř jste mohli slyřet na hradř Helfenburk, třř zvanřm „Hřřdek“ přř přřležitosti velkolepř bitvy o tento hrad. Mnoho bojovřch oddřlř se seřřlo jřř na hradř, kde sbřřaly odvahu a silu před vypuknutřm bitvy nřsledujřcřho dne 20. zřřř. Jřř kařřdoročně se o organizaci akce postaral TOM Bobřř řřřtřk. Samotnř bitva zapořřala po desřtř hodinř, kdy dorazili i ostatnř řřastnřci bitvy a byla vysvřřtlena vřřechna pravidla. Bojovalo se zuřřivř. O obranu hradu se postaraly oddřřly, ozbrojeny řřřty s vyobrazemř supřch hlav a samozřřjmř řřřelivem zvanřm munice (starř smotanř ponořky). Na řřtok se vydaly ostatnř oddřřly se řřřty jinřho vzoru. Celkem se odehřřaly dvř bitvy. Mohu s potřřenřm řřři, ře obř bitvy vyhřřaly „Supř hlavy“. Jedna bitva probřřhala formou obrany hradu, jak jsem jřř zmřřoval a druhř bitva probřřhala přř hradem. Bohuřel, přřdpovřř přřasř byla řřpatnř. Celř vřkend přřřelo, ale mřřli jsme opravdu řřtřřtř, ře na samotnou bitvu bylo pěkne. A mřme tu konec bitev. Mnoho oddřlř se



po řřnavnřch bojřch odebralo na odpořinek do svřch mřřtecek a vesnřcek. Z dřvodu nepřřřznř přřasř jsme ani nemohli večeř rozdřřlat na nřřdvřři oheň a společně s přřřteli posedřt a zahrřt na kytaru. I tak si myslřm, ře bitva se moc povedla a kařřdřmu se lřbila, jak třm velkřm, kteřř se mohli vrřtit do svřch dřřřskřch let, tak i třm menřřm řřastnřkřm bitvy. Doufřme, ře se bojovnřci v takto hojnřm pōtu sejdou na bitevnřm poli i v dalřřch ročnířch.

*Tomřř Guzma,
TOM Bobřř, řřřtřk*





letní táborové školy 2014 OČIMA ÚČASTNÍKŮ

NA POLANĚ

Letošní Moravská táborová škola na Polaně byla naprosto super. Zprvu si říkáte, jaký ten týden asi bude, co všechno asi zažijete a postupně se ve vás začíná probouzet obrovské nadšení pro tuto akci. Úžasné prostředí, senzační hry, při kterých se vyřádí jak starší, tak i mladší členové oddílů, užitečně přednášky, ať už o zdravotvědě, fotografování nebo např. o ohních a k tomu všemu perfektně sehra-
ný tým vedoucích. Na závěr výlet na Malou Fatru, takové zážitky jako zde se vám nikde jinde nepříhodi.

Neváhejte a pokud můžete, tak sem pojedte, protože tahle akce nemá chybu!!! :)

Čekro
TOM Průzkumník, Ostrava

Letní táborová škola na Polaně byla pro účastníky velmi inspirativní. Na tomto táboře jsme měli několik různých přednášek, které nás obohatily o mnoho zkušeností. Naučili jsme se nejen to, jak se zachovat při první pomoci, ale také jak se má správně fotit, něco o vývojové psychologii a jak mají vypadat slavnostní ohně.

Byl to týden plný her a pěkných zážitků, který jsme společně zakončili ohněm, u kterého se dlouho do noci povídalo, ale hlavně zpívalo a hrálo na kytary. Velký dík patří skvěle sehra-
nému týmu vedoucích, kteří nám při uvádění různých her byli skvělým vzorem!

Natálie „Kentaurice“ Türková,
TOM Proud, Hodonice

Táborová škola je pro všechny nadšené lidi, kteří se chtějí rozvíjet nebo se stát aktivnější v rámci svého oddílu. Minulý rok jsem absolvovala letní táborovou školu ve Sloupu a stále jsem nadšena skvělým programem. Z letní táborové školy na Polaně jsem si odvezla spoustu zážitků, zkušeností, nových informací a hlavně spoustu motivace do života osobního i oddílového. Myslím si, že jsme se tam sešli ve skvělé sestavě lidí a rychle jsme se stmelili, a tak si užili skvělý týden plný her a zábavy!

Lussy Pejšková,
TOM Maracaibo, Trinec





VE SLOUPU

Ještě rozmýšlíte? Inu, neváhejte a jedte! A jestli Vám to stojí za to? No bezpochyby! Stojí to za to Vám i oddílu. Samozřejmě získáte nové přátele, kontakty, známosti, ale mimo to Vás to dá tolik energie, chuti a zápalu, což oddílu i Vám určitě neskutečně prospěje. Neměl bych zapomenout ani na rozličné přednášky, které navzdory všeobecnému mínění o přednáškách byly zábavné, ba dokonce až strhující. Tedy – neměl bych zapomenout na více věcí, jako všelijaké hry, znalosti, materiály, dovednosti atd., ale víte co, nechte se překvapit...

PS: Těšte se na kuchyni minimálně tak, jako se tam těšíte na ty úžasné lidi.

*Motýl,
TOM KADAO*



Byl to naprosto skvěle prožitý a užitý týden prázdnin, na který budu ještě dlouho vzpomínat. Lektori poskytli perfektní program, ve kterém se střídaly aktivity s fyzickou a psychickou zátěží, což беру jako obrovské plus. Stránky mého zápisníku jsou plné nových her, které určitě v oddílu nebo na táboře vyzkoušíme, hlava mi praská pod náporom informací, vědomostí o dětech a o správném přístupu k nim. LTŠ pro mě byla obrovským přínosem, díky za ni! :)

*Natálie Stepankevičová, TOM Bobřici,
Rovensko pod Troskami*

Byl to skvěle prožitý týden prázdnin. Úžasný kolektiv jak mezi námi účastníky, tak i mezi námi a lektory.

Když jsem se dozvěděla, že to bude hlavně o nějakých přednáškách, a že nás budou poučovat, jak být správným vedoucím, řekla jsem si, že to nějak přetrpím, ale nebyl žádný důvod trpět. Tak zajímavé a zábavné přednášky jsem snad ještě nezažila. Navíc jsem získala spoustu inspirace pro náš oddíl. Hráli jsme bezva hry, které určitě také využiji v našem oddíle. A hlavně jsme měli nejlepší jídla na světě... Mrzí mě, že to nebylo delší.

*Alžběta Trpy Dubnová,
TOM Pěšinky a Ostrží,
Hradec Králové*



týpí jako domov

Jak na sobě pracovat? Co kdybychom tento den věnovali jedné věci, kterou chceme na sobě změnit, nebo kterou se chceme naučit? Stačí něco malého – když se to povede, povzbudí nás to k další malé věci, pak větší a nakonec změníme to, co se nám zdálo nepřekonatelné. Méně spěchat. Jít si zaběhat. Neskákat druhým do řeči. Neokusovat si nehty. Jíst více ovoce. Chodit dříve spát. Splnit si orlí pero. Cokoli.

Dnes bych rád vyprávěl o tom, jak funguje systém orlích per. Autorem myšlenky je E.T. Seton. Za svého života jej mnohokrát aktualizoval a orlí pera se plnila nejen ve Spojených státech, ale i u nás. A plní se dodnes, a to nejen v kmenech lesní moudrosti, ale inspirovaly se i některé tomické oddíly, lesní i běžné mateřské školky a další. Současný systém orlích per je připraven a aktualizován odborníky.

Orlími pery rozumíme koráلكové činy pro nejmenší děti a činy pro starší děti a dospělé. Množství, ze kterého si mohou děti i dospělí vybírat, se blíží tisícovce, a pokrývá desítky nejrozličnějších oborů lidské činnosti.

Každý čin jednoznačně definuje podmínky, které je třeba splnit pro udělení symbolického orlího pera. Na kterém orlím peru bude člověk pracovat, záleží na něm. Činy podporují zdravou nesoutěživost – každý, kdo dosáhl stanovených podmínek, má nárok na udělení orlího pera. Cílem tedy není porazit ostatní, ale pracovat na sobě. To je dobré, zvláště v naší společnosti, která je zaměřená na výkon.

Za určitý počet splněných orlích per získává člověk titul lesní moudrosti. Ten tvoří mezník člověka v jeho „stoupání na horu“. Stoupáním na horu rozumíme postupnou práci člověka na sobě samotném v duchu symbolického příběhu o indián-

ských dětech, které náčelník vyšle na vysokou horu. Děti podle svých dovedností vystoupají nesterálně vysoko a přináší o tom důkazy v podobě větviček. Jen poslední chlapec nepřinese nic – důkaz je vidět v jeho zářících očích. Došel na vrchol.

Takovými větvičkami na cestě jsou právě tituly lesní moudrosti. Titul (i jednotlivá orlí pera) je předáván na slavnostním shromáždění (kmenovém sněmu) za přítomnosti členů kmene (rodu). Veřejné předávání orlích per a titulů jednak posiluje skupinu, ale také dodává jednotlivci pocit, že jeho růst je pro ostatní důležitý. Navíc je vzorem pro ostatní v tom, co se naučil, kam se posunul.

Co je těžké pro čtyřleté dítě, bývá pro sedmileté jednoduché. A co hravě zvládne devatenáctiletý, dá zabrat jedenáctiletému. To woodcrafterská výchova respektuje a člení woodcraftery dle věku na tři skupiny – lóže (ve významu „společensství“) a pro každou z nich upravuje znění anebo podmínky činů.

- Lóže Skřítků – do 10 let (koráلكy – tedy činy pro malé děti – obsahuje příručka Koráلكové činy pro skřítky)

- Malá lóže – přibližně 10-16 let (výběr nejoblíbenějších činů obsahuje příručka Orlí pera a mistrovství pro malé zálesáky a woodcraftery a Svitek březové kůry pro Malou lóži)

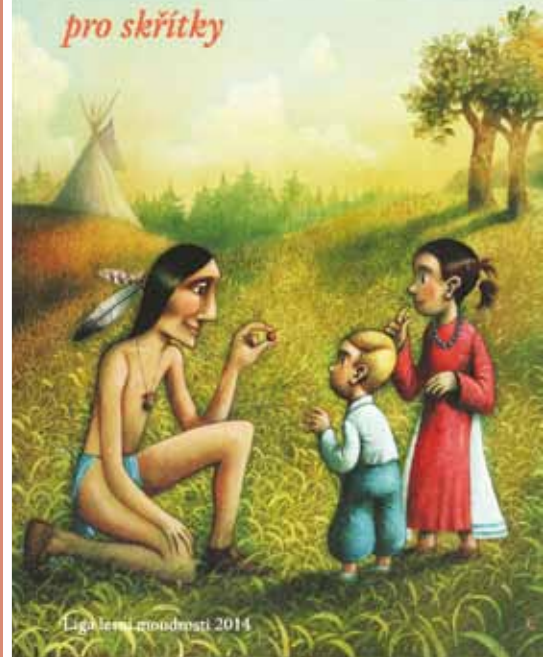
- Velká lóže – nad 14-16 do 94 let starší nevyjímaje (činy obsahuje Svitek březové kůry – Kniha orlích per a mistrovství)

Tituly v Malé a Velké lóži na sebe navazují a i činy mezi Malou a Velkou lóží jsou vzájemně propojitelné, tzn. zadání činů je většinou stejné, pro Malou lóži jsou však jednodušší podmínky. Plnění vybraných činů si děti ve věku Malé lóže mohou vyzkoušet prostřednictvím interaktivní webové aplikace Stoupání na horu (www.stoupaninahoru.cz). Členové LLM si mohou evidovat svá uznaná orlí pera, mistrovství a tituly v elektronickém Registru orlích per.

A opět následuje námět na orlí pero, tentokrát 3CC10 Vyprávění příběhu. Zkuste ho.

Pro dospělé: Vyprávěj při různých příležitostech na veřejnosti (na sněmu, v týpí...) 3 indiánské příběhy nebo 3 bajky nebo 3 pověsti či legendy nebo 3 povídky s tematikou přírody (Seton, London, Batlička...), 3 národní nebo indiánské pohádky. Splň dvě podmínky o celkové délce

KORÁLKOVÉ ČINY pro skřítky



60 minut.

Pro dospívající: Vyprávěj legendy, pohádky, povídky s tematikou přírody nebo indiánské příběhy před kmenem, každé vyprávění 5 minut: 12 let – 3x, 13 let – 5x, 14 let – 7x, 15 let – 10x.

Pro děti: Vyprávím skupině nejméně tři osob příběhy, legendy, pověst, pohádky apod., které jsem sám četl, nebo mi vyprávěl někdo jiný: 3 různá vyprávění.

Veřejností se rozumí shromáždění lidí, které není uzavřené (nejde jen o členy kmene nebo nějakého spolku na jejich interním setkání), akce byla inzerovaná mimo uzavřený okruh lidí a kdokoli ji může navštívit.

A co začít tímhle příběhem?

Daleko na vyprahlém Jihozápadě stojí indiánská vesnice a za ní se tyčí z pouště vysoká hora. Vyšplhat na tuto horu znamenalo velký čin, a tak všichni chlapci ze vsi toužili, aby se o to mohli pokusit. Jednoho dne jim náčelník řekl: „Nu tak, chlapci, dnes se můžete všichni pokusit na tu horu vylézt. Vyděte hned po snídani a jděte každý tak daleko, jak dokážete. Až budete unaveni, vraťte se, ale každý z vás mi přinese větvíčku z toho místa, kam až došel.“

Vydali se na cestu plni naděje a každý cítil, že jistě dorazí až na vrchol.

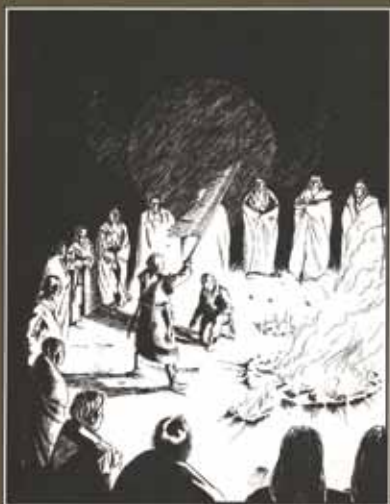
Ale brzy se loudavě vrátil tloušťák a vztáhl k náčelníkovi ruku, v níž držel kaktusový list. Náčelník se usmál a řekl: „Milý hochu, ty ses vůbec nedostal k úpatí hory; ani jsi nepřešel poušť.“ Později se vrátil druhý chlapec. Přinesl šálvějovou snítku. „Došel jsi na úpatí hory,“ řekl náčelník, „ale vzhůru jsi nešplhal.“

Další hoch měl větvíčku lindy. „Dobře,“ řekl náčelník, „ty ses dostal až k pramenům.“

Později přišel další chlapec s trnitou

SVITEK BŘEZOVÉ KŮRY

Kniha orlích per a mistrovství



Liga lesní moudrosti 2013

větvičkou. Když ji náčelník uviděl, usmál se a řekl: „Ty jsi šplhal vzhůru; dostal ses až k prvnímu kamenitému splazu.“

Odpoledne dorazil hoch s cedrovou snítkou a stařec řekl: „Podal jsi dobrý výkon, dostal ses až do poloviny hory.“

O hodinu později přišel hoch s borovou větvičkou. Tomu náčelník řekl: „Výborně! Ty jsi vyšplhal až ke třetímu pásmu, měl jsi za sebou tři čtvrtiny výstupu.“

Slunce už stálo nízko, když se vrátil poslední. Byl to vytáhlý krásný chlapec vznešené povahy. Přicházel k náčelníkovi s prázdnými rukama, ale oči mu zářily: „Můj otče,“ řekl, „dostal jsem se tam, kde nebyly žádné stromy – neviděl jsem žádné větvičky, ale spatřil jsem Zářící Moře.“

Také starcova tvář se rozzářila, když slavnostním hlasem říkal: „Poznal jsem to! Když jsem ti pohlédl do tváře, poznal jsem to. Ty ses dostal až na vrchol. Nepotřebuješ žádnou větvičku. Je to napsáno v tvých očích, zvoní to v tvém hlase. Pocítil jsi nadšení, můj hochu, viděl jsi nádheru hory.“

Hodně sil při plnění. A dejte vědět vaše zkušenosti.

*Josef Porsch – Ablákela
ablakela@gmail.com*



ZLÍN - místo sněmu 2015

Vážení přátelé,
v termínu 23.–25. ledna 2015 bude probíhat asociační sněm ve Zlíně. Hlavními pořadateli sněmu bude oddíl Špendlíci v čele s vedoucí a bývalou dlouholetou členkou předsednictva Líbou Valentovou.

Místem samotného sněmování bude Velké kino na náměstí Práce, zajímavá funkcionalistická stavba, kterou dle návrhu architekta Františka Lydie Gahury nechala postavit firma Tomáše Bati už v roce 1932.

Nocovat budeme ve Střední zdravotnické škole a těšit se můžete na návštěvu pivovaru Čechmánek.

Zde nabízíme pár zajímavých informací z historie města, věříme, že vás navnadí a na sněmu se v příštím roce setkáme v hojném počtu!

Město Zlín je se 75 000 obyvateli průmyslově-podnikatelským centrem regionu střední Moravy.

Krajské město leží ve východní části Moravy, na rozhraní Hostýnských a Vizovických vrchů. Svojí polohou zasahuje do tří národopisných oblastí Valašska, Hané a Slovácka. Svým charakterem má nejbližší k Valašsku. Město se rozprostírá v údolí, kterým protéká po celé jeho délce řeka Dřevnice. Jeho okolí je tvořeno pahorkovitým a kopcovitým terénem.

Jako zahradní město, harmonicky vsazené do krásného přírodního prostředí, zůstává ojedinělým příkladem architektury a urbanismu 20. století.

První písemná zmínka je z roku 1322, kdy byl Zlín řemeslnicko-cechovním střediskem pro okolní valašské osídlení, živící se převážně pastevectvím. Změnu v tomto poklidném vývoji přinesla až průmyslová revoluce.

Důležitým mezníkem zlínské historie se stal rok 1894, kdy zde byla založena obuvnická firma rodiny Baťových. Díky zcela vyjimečnému růstu a prosperitě firmy a vlivu Tomáše Bati, který byl též starostou města, se stal Zlín v meziválečném období moderním městským centrem.

Výrazná meziválečná stavitelská činnost T. Bati a jeho týmu renomovaných architektů (J. Kotěra, F. L. Gahura, M. Lorenc, V. Karfík) proměnila pětitisícové městečko v aglomeraci unikátní funkcionalistické architektury s 43 500 obyvateli.

V roce 1949 byl Zlín přejmenován na Gottwaldov a k názvu Zlín se město vrátilo v roce 1990.

K cestám na všechny kontinenty se vydávala z města známá dvojice cestovatelů Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund. Zdejší filmové ateliéry proslavili známí režiséři Karel Zeman a Hermína Týrlová. Od roku 1961 se ve městě každoročně koná festival filmů pro děti.

Baťova podnikatelská tradice a vhodná geografická poloha jsou dva z více faktorů, které ovlivnily skutečnost, že po roce 1989 nastal ve Zlíně prudký růst podnikatelsko-obchodních aktivit.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) začala fungovat v roce 2001. V červnu roku 2008 byla slavnostně otevřena nová budova Univerzitního centra, v němž sídlí moderní univerzitní knihovna se 450 studijními místy. Unikátní budova, jejíž autorkou je světově uznávaná architektka a zlínská rodačka prof. Eva Jiřičná, se stala novým sídlem rektorátu.

Baťovský areál nabízí dnešním návštěvníkům ve 14. budově prohlídku expozicí Muzea jihovýchodní Moravy. Nabízí k prohlídce tři velká témata: Obuv a produkce firmy Baťa, Film a Cestovatelství (bývalé expozice Obuvnické muzeum, Historie zlínského filmu a S inženýry Hanzelkou a Zikmundem pěti světadíly).

Neméně zajímavá je i prohlídka Správní budovy č. 21 firmy Baťa a.s. - „Baťův mrakodrap“, dnešního sídla Krajského úřadu Zlínského kraje.

Většina turistů vždy zamíří do městské ZOO Lešná, která patří k nejvýznamnějším v České republice a řadí se mezi zahrady evropského významu. Současně je nejnavštěvovanějším turistickým místem na Moravě.

*Ústředí + Libuše Valentová,
TOM Špendlíci, Zlín*





O SVĚTLUŠCE

Světluška je sbírkový projekt Nadačního fondu Českého rozhlasu. Na cestu nevidomým dětem i dospělým z celé České republiky svítí už dvanáct let. Světluška jim přispívá například na nákup speciálních pomůcek, které umí přečíst text nahlas nebo mají hmatový displej. Podporuje finančně také výcvik vodicích psů, kteří jsou pro lidi se zrakovým handicapem nedocenitelnými pomocníky. Část peněz, které od svých dárců získá, použije na platy asistentů, kteří umožňují dětem chodit do běžných škol a seniorům netrávit stáří v ústavech. Světluška zkrátka pomáhá lidem, kteří nevidí nebo vidí velmi špatně, na jejich cestě k samostatnosti a k tomu, aby se mohli věnovat všemu, co je zajímavé. Do projektu Světluška se už během let zapojilo přes 66 tisíc dobrovolníků a na pomoc bylo rozdáno více než 90 milionů korun. Jen letos se při zářijové sbírce rozlétlo do ulic po celém Česku více než sedm tisíc Světlušek, mezi kterými byly i vybrané oddíly Asociace TOM.

Světluška však pracuje na celé škále akcí po celý rok. Třeba 25. října se můžete těšit na koncert Světlo pro Světlušku, na kterém vystoupí známé pěvecké osobnosti společně s nevidomými. Své dovednosti předvedou i nevidomí sportovci. Zkuste si představit, že byste třeba úplně potmě leželi po skalách nebo jezdili na koni či kole. Tak si nezapomeňte zapnout ČT1, anebo naladit Radiožurnál, ať jste zase u toho. A přes zimu doporučujeme trénovat běh, protože na jaře se v pražském parku Stromovka bude konat Noční běh pro Světlušku. Neopakovatelným zážitkem je i návštěva Kavárny POTMĚ, kde vás obsluží nevidomí kavárníci. Nebojte, kromě kávy vám rádi naservírují i limonádu, jen si musíte dát pozor, abyste se nepolíli

Přemysl Filip,

ředitel Nadačního fondu Českého rozhlasu

Foto: Dominik Herr

Se zářijovou sbírkou pomáhal Světlušce i herec a režisér Jiří Mádl.

Tomické Světlušky se činily

Před letními prázdninami oslovil ředitel Nadačního fondu Českého rozhlasu Přemysl Filip předsedu tomíků Tomáše Novotného s nabídkou spolupráce. Slovo dalo slovo, ústředí oslovilo naše oddíly a patnáctka těch nejakčejších se druhý týden v září zapojila do projektu nazvaného *V září Světluška září*.

Tento projekt je určen na pomoc nevidomým a zrakově postiženým lidem, dobrovolníci v kostýmech světlušek prodávají drobné dárkové předměty (např. náramky, tykadla) a za každý finanční příspěvek rozdávají lidem malé dárečky.

Tomíci se do sbírky pustili s nadšením (dokonce i s různými atrakcemi, které měly za úkol přilákat zvědavé spoluobčany) a i přesto, že počasí dobrovolníkům po celé republice nepřálo snad ani trochu, vybrali všichni velmi slušné obnosy!

Do sbírky se zapojily tyto oddíly:

TOM Maracaibo (16 381 Kč), TOM Tuři (15 083 Kč), TOM Chippewa, TOM Dakoti (oba oddíly vybraly dohromady 39 245 Kč), TOM Arachné (20 635 Kč), TOM Robinsoni (12 982 Kč), TOM Pawnee (18 608

*Kč), TOM S.T.A.N. (10 349 Kč), TOM Otrokovice (8 452 Kč), TOM Zlaté šipy (7800 Kč), TOM Lysáci (2323 Kč), TOM Sihasapa (3 781 Kč), TOM Sluníčka (16 380 Kč), TOM Oftalmo (3 579 Kč), TOM Stopa (14 577 Kč).**

Celkem tedy oddíly vybraly neuvěřitelných 190 175 Kč!

Všem tomíkům, kteří vyrazili do ulic a vybírali peníze pro dobrou věc, patří velké poděkování a ostatním, kteří se nezapojili a rádi by to změnili, nabízíme další příležitost!

Nadační fond připravuje další akci nazvanou Noční běh pro Světlušku, do které se můžete zapojit i vy se svým oddílem! O termínu a průběhu akce vás budeme informovat na webu či hromadnou poštou.

Přidejte se!

(za)

**Uvádíme sice konkrétní částky, ale díky patří opravdu všem zúčastněným rovnoměrně. Nešlo o soutěž o nejvyšší částku, ale o projev dobré vůle.*





Rada vzdělávání připravila pro oddílové edoucí řadu školení a kurzů. Některé jsou nutné, abyste mohli vykonávat konkrétní funkci v oddíle nebo na táboře (vedoucí Asociace TOM a zdravotník zotavovacích akcí), jiné jsou věnované osobnostnímu rozvoji vedoucího (zážitkový kurz) a v neposlední řadě si můžete ověřit své znalosti v poskytování první pomoci (kurz Na krev).

Bližší informace naleznete na stránkách asociace – záložka vzdělávání.

Standa Prais, rada vzdělávání

Zdravotní kurz zdravotník zotavovacích akcí

- Kaprálov Mlýn
- 1.–3. 11. 2014
- Domašov nad Bystřicí
- 21.–23. 11. 2014
- Akreditované školení MŠMT – je určeno těm, kteří budou na táborech vykonávat funkci zdravotníka zotavovacích akcí.

Úspěšný absolvent získá celostátně uznávanou kvalifikaci.

Skutečně zážitkový kurz pro zdravotníky. Kurz prospěšný každému, kdo pracuje s dětmi a mládeží. Nejedná se pouze o „suché“ povídání. Přednášky doplňují praktické nácviky a ukázky.

Cílem kurzu je, aby každý účastník uměl poskytnout první pomoc a věděl vše o roli zdravotníka.

Pro úspěšné získání kvalifikace se musíte zúčastnit obou víkendových kurzů.

Zážitkový kurz pro náctileté

- Tajné místo v Jihomoravském kraji
- 24.–28. 10. 2014
- Kurz věnovaný osobnostnímu rozvoji. Pro účastníky starší patnácti let, horní hranice není stanovena.

Hlavní metodou, kterou na kurzech využíváme, je metoda zážitku. Pomocí ne-

tradičních her a simulačních programů se snažíme účastníkům ukázat různé hodnoty a jejich význam v životě, „otestovat“ jejich hranice, poukázat na různé aspekty komunikace a jiné. Nejedná se o žádné suchopárné přednášky, ale o různé aktivity zaměřené na fyzickou kondici, strategické rozhodování, psychiku, komunikaci, ale i na aktivity výtvarné či relaxační.

Školení pro vedoucí oddílů Asociace TOM

- Místo bude upřesněno
- 6.–8. 3. 2015
- Základní školení pro začínající vedoucí oddílů.

Seznámíte se se vším, co by měl znát správný vedoucí oddílu Asociace TOM. Probereme základní právní předpisy, dozvíte se, jak zajistit bezpečnost dětí, procvičíte si základy první pomoci. Budeme si povídat o hospodaření, jaké dotace v asociaci můžete čerpat a co pro to musíte udělat. Dozvíte se, jaké jsou vaše povinnosti a práva, jak se můžete vzdělávat vy a vaši členové a také vám představíme naše chalupy, které můžete využívat pro svou činnost.

Na Krev

- Okolí Brna
- 17.–19. 10. 2015
- Kurz pro ty, co si chtějí ověřit své znalosti a dovednosti v oblasti poskytování první pomoci.

Kurz Na Krev je koncipován jako víkendová akce čtyřčlenných týmů, které mají laické znalosti o poskytování první pomoci. Týmy si ve ztížených podmínkách, daných počasím a fyzickou zátěží, prakticky vyzkouší první pomoc v simulovaných situacích, jejichž obsah předem neznají. Adrenalinové akce v terénu budou vyváženy poklidnějšími možnostmi doplnění nových nebo oprášení starých informací a dovedností. Na konci víkendu si budete moci složením písemné zkoušky obnovit platnost zdravotního kurzu a po indi-

viduální domluvě i jiného zdravotnického kurzu. Všichni účastníci, kteří úspěšně napíší test, získají osvědčení o absolvování dvacetihodinového doškolení v oblasti poskytování první pomoci.

Kontakty:

František Serbus: TOM 0412 Kasiopea, Brno, e-mail: frodo@kasiopea.cz

Stanislav Prais: TOM 4302 Sirius Ostrava, e-mail: prais@seznam.cz

Dětské hry na chalupách dělají také radost!

Stovce oddílům po celé republice dělají radost **hravé krabice**. Stovka dětí se veselila se **závěrečnými vaky**. A poslední radost nám i dětem přinesly vzdělávací hry, moduly, které vznikly před létem na pěti našich základnách – v Opatovce, v Dědově, ve Sloupu, na Polaně a na Kamence. To vše díky evropskému projektu „Činy mluví aneb Cesta“, který se již chýlí ke konci.

Tomíci všeho věku si mohou například prolézt lanové centrum na Polaně, zkoumat fyzikální zákony vody v Opatovce, porovnat svoje fyzické schopnosti ve Sloupu nebo si jen tak zahrát zábavné hry v Kamence. To vše navíc interaktivní a pro děti i dospívající zábavnou formou.

Všechny hry na všech objektech jsou volně přístupné všem návštěvníkům chalupy.

*Lukáš Hušek,
hlavní manažer projektu*





114. Deutscher Wandertag

tomíci z Ostravy na celoněmeckém srazu turistů v pohoří Harz

Již popáté vyrazili ostravští Čmoudíci na Wandertag, a to na pozvání pořádajícího místního „Harzklubu“ a partnerské mládežnické turistické DWJ – „Deutsche-Wanderjugend“. V průběhu devíti dnů nás čekal velmi bohatý program v nádherném prostředí pohoří velmi připomínající naši Šumavu (nejen přírodou, rašeliništi nebo bývalou rozdělovací hranicí) a také v okolních městech. Motorizovaně, na kolech, lanovkami, na bobech, pěšky nebo parním historickým vlakem jsme postupně navštívili jeskyně v Rübeland, vyjeli a vyšlapali na nejvyšší horu Brocken s muzeem a historickou železnou oponou mezi NDR a SRN, zámek a letecké muzeum ve Wernigerode, prohlídku památných dolů Rammelsberg, kouzelné město Goslar s největším počtem hrázděných domů v Německu a císařským palácem Kaiserpfalz, město Thale (proslulé čarodějnické centrum celého pohoří) s čarodějnickým místem Hexentanzplatz, ZOO s místní faunou a flórou Tierpark (včetně rysů, druhého symbolu této oblasti) nebo s muzeem totalitního DDR, Bad Harzburg s lázněmi, zříceninou a dalšími památkami. K tomu připočítejme putování kolem přehrad Okerstausee a podél říček se ska-

lami a vodopády v Okertal, návštěvy místních bazénů Silberbornbad, termálních lázní Sole Therme a výjezdy a výšlapy na kopce s nádhernými rozhledy. Rozhodně jsme se nenudili, a to i co se týče místních kulinářských specialit. Je ale také pravdou, že na místní mapy a značení jsme si moc nezvykli, hold jsme zhýčkaní tím naším českým. Nicméně dálková čarodějnická trasa Harzer Hexen-Stieg je následování hodná a marketingově také výborně zvládnutá. Centrum dění čišelo přátelskou atmosférou a že se tisíce německých turistů umí společně dobře a slušně bavit, to nám věřte! V množství sedmdesáti prezentačních stánků se neztratil ani ten náš klubový, to i díky našemu malému přičinění. Ze společného setkání s místními činovníky o nás napsaly noviny velký článek, a tak jsme stali i mediálně známými. Na závěr nechyběla společná GPS hra připravená DWJ v centru srazu lázeňském Bad Harzburg, která nás seznámila s nejzajímavějšími místy. Za pohostinství, vřelé přijetí a bohatý program musíme poděkovat již zmíněným německým partnerům, skvělé škole, která nás ubytovala a také čestnému předsedovi KČT Ing. Havelkovi, který tyto srazy navštěvuje již dlouhá léta.

*Rostislav Kašovský,
TOM ČMOUDÍK, Ostrava*



33. Letní sraz TOM Olomouc

Na sraz do Olomouce přijelo 86 tomíků z deseti oddílů TOM a KČT (TOM Javory Černuc, TOM Výrové Postoloprty, TOM KADAO Opava, TOM Újezdec – Těšov, TOM Hroši Chodov, TOM Zálesák Tanvald, TOM Sojčata Žitenice, TOM Robinsoni Poděbrady, KČT Krušné Hory Sokolov a pořádající TOM Tuří Olomouc).

Účastníci srazu byli ubytováni v ZŠ Olomouc – Nemilany. Svůj areál propůjčil ke sportovním aktivitám a večerním programům TJ Sokol Olomouc – Nemilany. Oběma moc děkujeme, protože nám poskytli své služby v hodině dvanácté, kdy na nás týden před zahájením srazu „zapomněl“ původní ubytovatel.

Účastníkům srazu jsme nabídli několik společných výletů. V úterý jsme sjeli na raftu řeku Moravu z Hynkova do Chomoutova. Původní plán byl dojet až k hale UP, ale počasí nám nepřálo. Ve čtvrtek jsme navštívili lesnické muzeum na zámku Úsov, Muzeum tvarůžků v Lošticích, tvarůžkovou cukrárnu, kde jsme se neubránili ochutnávce místní speciality a zakončili jsme s Ohnivcem prohlídku hradu Bouzov. V sobotu jsme se prošli po Kameníčkově gruntu v Příkazích, kde je umístěn Hanácké skanzen. Kromě neživého inventáře zde děti zaujala desetidenní koťátka, kůzlata, prasátko, morče a králíci. Pokračovali jsme do Mladečských jeskyní na naučnou stezku Třesín, kde se nachází Čertův most, zbytky Rytířské síně a také





jeskyně Podkova, která je volně přístupná. Pokračovali jsme do „Hanáckých Benátek“ – královského města Litovle, jehož historickým centrem nás provedla průvodkyně.

Kromě těchto společných výletů jsme připravili účastníkům tipy na individuální výlety. Ve středu to byla návštěva muzeí. Tomíci navštívili Vlastivědné a Arcibiskupské muzeum, Veteran arénu, Korunní pevnostku, Sloup Nejsvětější trojice, vystoupali na radniční věž. Ve zbývajících dnech se podívali na zámek do Náměště na Hané, Javoříčských jeskyní, ZOO na Svatém Kopečku, fortu Radíkov a většina si zadováděla v olomouckém aquaparku.

Kdo měl po celodenním putování dost sil, mohl je uplatnit v podvečerních sportovních turnajích. Mezi klidnější večerní aktivity patřily rukodělky, stolní hry, letní kino na přání a sobotní táborák.

Letní sraz TOM jsme pořádali poprvé a snažili jsme se, aby se tomíkům na Hané líbilo, což nám potvrdili při nedělním loučení.

*Soňa Rokytová,
TOM Tuří, Olomouc*



Večerní idylka na Lipně, když utichne vítr a jachty se skasanými plachtami pomalu plují za bubláni lodních motorů do mariny. Voda v lipenské nádrži bývá v srpnu ještě teplá a láká ke koupání.

Pozvánka na sraz tomíků na Šumavu

Turistické oddíly mládeže z celé České republiky se tradičně každé léto scházejí na srazu. V roce 2015 bude už 34. letní sraz na Šumavě.

Za centrum jsme vybrali Volary a ubytování tentokrát budeme ve škole. Sraz bude od soboty 8. 8. 2015 do soboty 15. 8. 2015. Pro oddíly, které přijedou na celou dobu, ale i pro individuální hosty připravíme turistický program: Společné výlety a návrh individuálních cest a turistických cílů, které mohou navštívit. Plánujeme také připravit večerní program přednášek a povídaní o turistice, o Šumavě, o historii. Dozvíme se něco o historii od keltských dob, přes středověkou Zlatou stezku, historii dřevařství a sklárství až po neblahou historii války, poválečného odsunu a železné opony. Ke každému období připravíme námět míst, které se k němu váží a navrhne turistické trasy, které stojí za prochození.

Šumavu a zvláště okolí Lipenské nádrže protíná síť cyklostezek a kdo bude mít s sebou kolo, může si užít jízdu po asfaltu i v terénu. Kombinace s cyklobusy nebo

vlaků, přepravujících kola, výrazným způsobem zvýší akční rádius cykloturistů. Horní Vltava bývala oblíbeným cílem vodáků, bohužel současné podmínky pro splutí jsou komplikované, takže pro vodáky žádnou aktivitu připravovat nebudeme.

Volary jsou krásné městečko, kde se setkávají železniční tratě od Českých Budějovic a Českého Krumlova, od Vodňan a Prachatic, od Strakonice a Vimperka a od Nového Údolí a Černého Kříže. Takže se dá vlakem dojet k Lipenské nádrži, pod Boubín, na Trojmezí nebo na Zlatou stezku. Přímo z Volar lze dojít třeba na vrchol Libína nebo Bobíka, na Mrtvý Luh nebo do vojenského újezdu Boletice. Není to daleko do Rakouska ani do Bavorska.

Zapište si, prosím, termín srazu a neváhejte se na mě s jakýmkoliv dotazem nebo náměty obrátit. Moje telefonní číslo je 603916452 a e-mailová adresa: petr.teringl@seznam.cz

*Petr Teringl,
pražský krajanek Asociace TOM*

Kaplička nad Roklanským jezerem. Jedno z míst, odkud jsou za dobrých podmínek vidět Alpy. Na Šumavě a v Bavorském lese je osm přírodních jezer, památek z doby ledové.

Na Šumavě je spousta věcí k vidění. Šumavské slatě jsou krásné na jaře, kdy taje sníh, ale i v krátkém létě. Snímek je z Chalupské slatě.





Strašlivá historka s norkem americkým

Berounka je klidná, místy nudná řeka. Ale i tady může jít doslova o zdraví! Přesvědčila se o tom spojená vodácká výprava středočeských a pražských tomíků v červnu letošního roku. Na jedné lodi v lokalitě Nadryby jela na háčku malá, šikovná Kačka B. Dítka je to roztomilé a pohotové, na vodu jezdí už od dvou roků. Děvčátko projíždělo jednu chvíli pod košatou olší lepkavou (*Alnus glutinosa*) a roztomile žvatlalo o nejnovější sérii Hello Kitty, když vtom...Do kudrnatých blondatých vlásků spadlo z rozsochaté olše cosi obtížně definovatelného: hnědý uzlíček, zmítající se a divoce prskající. Ano, byl to norek americký. Mustela vison. Jeho parátky se vmžiku zamotaly do jemných vlásků Kaččiných. Ta se překrutně ulekla a blízka mdlobě se dovolávala pomoci kormidelníka.

Co byste, milí tomíci, dělali, kdybyste byli účastní t a k o v é situace? Ochrana přírody promine – jedna dobře mířená rána pádlem srazila norka z dětské hlavičky. Dětská leb samosebou zůstala nepoškozena, kormidelník byl zkušený, životem ošlehaný muž a pádlo třímal v ruce snad potisící. Norek však padl bez dechu do vody.

Vlídné slovo, něco laskomin, zneškodněný netvor pohupující se ve vlnkách Berounky a další cesta mimo nebezpečné olše. To prozářilo malé Kačce zbytek dne a dalo její vodácké dušičce mír.

Přeju vám všem jen bezpečné vodácké zážitky.

Tomáš Munchenhausen



Natři to hořcem, mladý hade!



Lepší než almužna, lepší než lup, je pila dvoumužná – ostrý má zub! S fortelem sobě vlastním se o tom přesvědčila i skupina 28 krásných mladých hadů (pracovních brigádníků), které si poslední srpnový týden hrál na prsou náčelník Tomáš Novotný na chalupě v jihočeském Pořešíně.

Na jubilejní desátý ročník prázdninové brigády se sjela parta tomíků a tomiček z Berouna, Brandýsa, Brna, Bystřice pod Hostýnem, České Lípy, Hradce Králové, Hronova, Poděbrad, Prahy a Sedlčan, aby zvelebili zdejší stavení a v malebné přírodě zapomněli na ruch velkoměst. Hned první večer se však poklidné údolí řeky Malše proměnilo kvůli svatebnímu večírku u sousedů v ohlušující diskotéku, kterou tomíci záhy přehlušili souhrou křovinořezu s pilou. Pracovní týden byl slavnostně zahájen!

Ani po zbytek dní pracanti nezaháleli. Celý pozemek je posekán a zkulturněn, šestnáct kubíků nasekaného dřeva leží srovnáno ve stodole a kolem chalupy je položena nová dlažba. Faceliftu se dočkala i studna na náměstíčku a plot již také září novým nátěrem. Neopomenutelný kus práce má za sebou též služba v kuchyni, která vyvářela samé dobroty. Jenže kdo moc žere, moc se...dí na záchodě, pročez bylo po třetím prošťouchávání žumpy nutné zbudovat novou kadibudku.

Práce ovšem nebyla zdaleka jedinou náplní pobytu. Ani letos nechyběla slavná brigádní hra, při které jsme si prohlédli i nedalekou zříceninu středověkého hradu Pořešín. O večerní kulturní program se postarali zkušení muzikanti Fifa s Pindou, Jelen Pepa, Veverk Martin a Robinsonka Anežka. Zpívalo se, jedlo se, pilo se a výjimečně zazněl i slušný vtip...

Část krásných hadích lidí za kulturou vyrazila dokonce až do Českého Krumlova, kde v otáčivém hledišti umírala smích při slavném představení Sluha dvou pánů v režii Jiřího Menzela. I ostatní si však přišli na své při Tomášových večerních projekcích filmu Hořící keř o Janu Palachovi.

Týden utekl jako voda v Malši a nastal čas vrátit se zpět do svých domovů. S těžkým srdcem jsme se loučili s partou kamarádů i krásně opravenou chalupou. Neodjeli jsme ale zdaleka s prázdnou – odvezli jsme si (kromě výplaty) spoustu nezapomenutelných zážitků, pocit z dobře odvedené práce i památeční trička s příhodným nápisem – NATŘI TO HOŘCEM!

Alena Gillová



zachráněná Kačka B. vpravo



Co bylo o prázdninách a také v září



■ Šéf tomíků napsal do Bratislavy gratulaci novému předsedovi KST Peteru Dragúňovi.

■ Tomek Hurt, místopředseda našeho spolku, se oženil s dlouholetou přítelkyní, lékařkou Katkou Horákovou.

■ Vedení Klubu českých turistů vypovědělo smlouvu Liteře Plzeň, která vydávala jeden z nejznámějších českých vlastivědných a turistických časopisů víc než dvacet let.

■ Šéf nadačního fondu Českého rozhlasu Přemysl Filip a předseda tomíků Tomáš Novotný se domluvili na spolupráci Asociace TOM a Českého rozhlasu při bohumilské akci Světluška, charitě konané na podporu nevidomých lidí.

Následně pak patnáct statečných oddílů vybavených tykadly a pokladničkami sbíralo po celé republice peníze a vybralo na dvě stovky tisíc korun, za což jim patří srdečný a oprávněný dík.

■ Ondra Mánek, ústřední sekretář, pokračoval v litém boji s rejstříkovým soudem a zdá se, že pomalu, pomalu začal vítězit, tak, jak přibývalo zápisů správných, bezchybných.

■ Čeští zákonodárci, kteří před časem schválili nesmyslnou tisícovku za vložení hlavního či pobočného spolku (oddílu) do veřejného rejstříku, napravili svůj přehmat jen polovičatě, když tisícovku zrušili na přechodnou dobu osmnácti měsíců. Nové pravidlo svázali s tím, že spolek získá tzv. statut veřejné prospěšnosti, který dělí spolky na první a druhou třídu kvality a jehož zavedení sněmovnou v uvedené době není vůbec jisté. Zrušení drakonického poplatku musí ještě schválit Senát a prezident.

■ Novým šéfem slovenských tomíků se stal Peter Perhala.

■ V pořešínské chalupě bydlela tři týdny parta nekonformních mladých i středněvěkových lidí s dětmi. Za pobyt sice řádně zaplatili, ale podle těch, kdo obývali chalupu po nich, zanechali statek ve stavu zkázy a zmaru, navíc mátlí okolní chalupáře a starou sedlákovi svými vypečenými hrami tak, že na ně zavolali policii a hygienickou službu našeho státu, což prastarý statek dlouho, ale opravdu dlouho nepamatoval.

■ Vodáci z řad tomíků vyjeli na Salzu, na tradiční vodáckou školu, a ač byli partičkou malou a těžce sebranou, akce se zdařila a je určitě následování hodná.

■ Kouř z ohně, na kterém páčil soused naší chalupy v Kamence zbytky trávy a listí, rozzuřil vedoucí jednoho zde pobývacího dětského kroužku natolik, že na nebohého souseda povolala hasiče.

Zdůrazněme, že nešlo o vedoucí našeho oddílu.

■ Zkoprnělý chudý muž vyslechl výhrůžku, že bude muset uhradit desítky tisíc korun za výjezd hasičů a správní pokutu, o jeho dalším osudu nemá redakce Tomíka povědomí.

■ „Ahoj Tome, zdravím do ČR, do Roztok. Píšu od překrásné řeky Gallego, z pod skal Mallos Riglos ze Španělska. Sjeli jsme řeky Allier, Neste de Aure, také Gave de Pau přímo přes Lurdy, někteří "magoři" na kole přejeli slavné sedlo Tourmalet, známé z Tour de France (2115 m n.m.). Oddílový outdoor zatím probíhá skvěle. Zítra se opět přemísťujeme do Pyrenejí k řekám Ara a Noguera Pallaresa, mnozí chtějí také vyrazit a přespát na některé z refugii v horách. Uvidíme!“, napsal rozjásaně a odpočaté vedoucí opavského Kadaa Tomáš Weicht uprostřed léta a z mailu dýchla španělská vodácká pohoda.

■ Více než 140 tomíků a jejich přátel či rodinných příslušníků telefonovalo od léta s Vodafonem v rámci tomické telefonní sítě. Volání jest to výhodné a uživatelé jsou snad spokojeni, ale je poctivé napsat, že komunikace s telefonní společností byla v období květen až září pro ústředí a Ondru Šejtku, který má nad věcí supervizi, více než složitá. To, co platilo jeden den, neplatilo den druhý, vznikaly šumy v komunikaci a zmatky, na které u tomíků nejsme většinou zvyklí.

■ Tomíci z ostravského oddílu BVÚ začali opravovat svou slavnou klubovnu Pevnost, to díky investiční dotaci z Ministerstva školství, u Rýmařova pak začala generální rekonstrukce Stříbrných Hor, nové základny tomíků.

■ Proběhl Olomoucký sraz TOM pod taktovkou Soni Rokytové, sraz povedený a poměrně hojně navštívený. Soně, staronovému krajánkovi Olomouckého kraje, patří uznání a dík.

■ Hendikepovaní mladí lidé trhali v Hronově drakovi zub tak, aby to nebolelo.

■ Jeleni, oddíl pracovitých krásných lidí vedený otcem Jelenem-Prácedarem, byli připraveni přivítat na svém tábořišti ministra školství Marcela Chládku a udělat mu pomyšlení, ale ministr, anoncovaný oddílu dopředu svou suitou, nakonec nedorazil.

■ Poděbradští tomíci navštívili Banát a zavzpomínali na časy, kdy Asociace TOM spolu s woodcraftery pořádala v Gerníku velkolepé tábory.

■ Nové stanovy asociace visely na webových stránkách (<http://www.a-tom.cz/asociace-tom/kniha-navstev>) smutné a bez většího zájmu a jejich tvůrci věří, že lidová

tvorivost stran stanov nepropukne až na sněmu samém.

■ Část spolkového vedení navštívila tábory, jmenovitě Anežka Klabanová, Ondřej Šejtka, Tomek Hurt, Tomáš Novotný a Jiří Homolka cestovali po chatách, loukách, přístavech a horách a všude potkávali hrající si a rekreující se tomíky, tu na táborech s perfektně vybudovaným zázemím a našvihaným táborovým programem, tu s režimem tábora liberálnějším až volným, všechny však v dobrém rozmaru a přátelském rozpoložení myslí.

■ Ústředí napsalo oddílům tomíků, že je možno navýšit dotaci na výchovné akce, a ve spolku zavládly radost a ples.

■ Na tři desítky krásných mladých lidí zvelebily poslední srpnový týden pořešínský statek.

■ Vedení České rady dětí a mládeže zrušilo poněkud překvapivě Bambiriádu, tradiční akci, která byla se vznikem národní rady pro některé nemyslitelně spojena, ale jiní ji považovali za zatěžující a dávno vyčerpou atrakci.

■ Předseda KČT pozval na schůzku se zástupci Českého olympijského výboru i poradatele turistických závodů Tomáše Fúsku a Zdenka Vejrosta, aby společně hledali cesty k povznesení turistického soutěžení.

■ Vodafon se ústy jednoho ze svých manažerů omluvil tomíkům za dosavadní peripetie a nabídl jim přechod z V2 na V4. To, pro neznalé, budou služby skvělejší a lepší a telefonování s nimi bude koncentrované štěstí, na které se všichni zúčastnění těší.

■ Místopředseda KČT Jiří Homolka vylezl na Lysou horu a od kandidáta do Senátu Ing. Fridricha zde převzal desetitisícový šek na rychle pokračující dostavbu chaty Klubu českých turistů.

■ Šéfové Klubu českých turistů a Asociace TOM Vratislav Chvátal a Tomáš Novotný se znovu potkali v zelené kavárně SICILY a hovořili o tom, že tomíci by měli do budoucna mít možnost registrovat se do obou spolků jen v jedné databázi, že klub zachová velmi rozumnou podporu tomíků ve formě blízké systému dosavadnímu a že tyto a jiné teze, pro soužití TOM a klubu podstatné, vtělí do nové dohody o spolupráci.



V Palkovicích se zkrájí září 2014 konalo mistrovství ČR ve štafetách. Akce to byla zdařilá a logo neměně, co říkáte?



Kusalíno má novou střechu

Naše historicky první turistická základna má po 20 letech novou střechu. Původní kanadský šindel, krytina, která byla hitem v 90 letech (a ten na Kusalíno se k nám opravdu vezl lodí až z Kanady) již definitivně dosloužila a byla nahrazena eloxovaným tmavě hnědým pozinkovaným plechem, který má několik předností. Je lehčí, odolnější, lépe z něj odtává sníh (v horách ne nepodstatná věc) a hezčí. Střechu v extrémních horských nepřístupných podmínkách zrealizoval člen našeho oddílu Zdeněk Šimara s kolegou, kluk, který je pokrývač, elektrikář, zedník, tesař, myslivec, rybář a výborný turista. Zdeňku díky, více takových jako jsi ty, jste solí této země.

*Jirka Homolka,
správce*



Letní zprávy z Polany

S naším sousedem, příznivcem a spolicem Norbertem Lichnovským, jehož životním koníčkem je práce s technikou v extrémních podmínkách, jsme těžili suché mocné smrky v našem lese. Byla radost s touto přírodě šetrnou technikou dělat probírku suchých velikánů. A mám tedy samozřejmě dobrou zprávu pro Démónu z Hradce Králové. Démone, v mezičase, když nebudeš vařit na Moravské táborové škole na Polaně frekventantům vtipnou kaši, máš nachystanu potravu pro motorovou pilu, s kterou tak rád pracuješ.

Jiří Homolka

HORNICKÁ POUŤ v Jirkově

V sobotu 20.9. 2014 uspořádalo město Jirkov Hornickou pouť, na které udělilo „Cenu Jirky“. Jedná se o symbolické ocenění osobnosti, která má ve městě Jirkov nějaké zásluhy ve veřejně prospěšné činnosti. Letos se toto ocenění udělovalo již po osmé. Předsedkyně KČT Chomutov paní Věra Pajerová navrhla a město posléze schválilo nominaci Jiřího Černeru, vedoucího TOM Stopaři za dlouholetou aktivní činnost s dětmi. Jiřímu Černerovi (vlevo) upřímně za získané ocenění gratulujeme a přejeme mnoho dalších úspěšných let v čele Stopařů!

(ústr)



30 let trvání oddílu Kadao Opava

Dáváme na vědomí a děkujeme všem přátelům, podporovatelům a spolupracovníkům!

Tom Weicht a TOM Kadao OPAVA
www.kadao.cz



**Tomík č. 91,
říjen 2014**

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
ve spolupráci s Klubem českých turistů,
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Rostoky.
mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@t-a-tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:
Jiří Chour, Tomáš Novotný,
Petr Balcer,

Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Blanka Bočková
ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.
Náklad 1000 výtisků.

**uzávěrka
příštího čísla:**

15. 12. 2014

Nabídnete tábořiště

Českému červenému kříži?

Český červený kříž z Plzně hledá pro uspořádání letního tábora v roce 2015 vhodné tábořiště s podsadovými stany či budovou. Tábor je určen pro 30 dětí + vedoucí, termín posledních 14 dnů v červenci či první dva týdny v srpnu. Ideální lokalita jsou západní Čechy či Šumava.

Kontakt: Lada Brožová, tel.: 724 138 083, mail: lada.brozova@gmail.com

Děkujeme za pomoc!



Chceme zase vidět nebe plné hvězd!

Možná jste taky zažili ten pocit, kdy jste se chtěli podívat na noční oblohu a jediné, co jste mohli vidět, bylo pár nejjasnějších hvězd. Říkáte si: „Proč nevidím noční oblohu takovou, jaká ve skutečnosti je?“

Hlavní příčinou je světelné znečištění, chcete-li světelný smog, které vzniká v důsledku špatného osvětlení budov, veřejného prostranství nebo reklamních billboardů. Světelné znečištění je nežádoucí rozptýl světla do horních částí atmosféry. Typickým příkladem je osvětlení kostelů a jiných zajímavých a turisticky atraktivních míst kuželem světla zezdola nahoru. V tomto případě je pouze velmi malá část světla užitečná, zbytek je nadbytečně rozptýlen nahoru do atmosféry.

Tady si dovoluji tvrdit: „Proč svítit pánubohu do oken?“. Jiným příkladem je veřejné osvětlení, které začíná svítit za

šera a svítí až do rána. Opravdu potřebujeme svítit na periferiích města či v jeho centru od půlnoci do pěti do rána? Vážně to zvyšuje naši bezpečnost? – Jak? Mohl bych uvést mnoho dalších příkladů, ale zkuste na ně přijít sami a zamyslet se nad touto problematikou.

Teď vám vyvstává otázka: A proč se mám světelným znečištěním zajímat? Jednoduše je to znečištění jako každé jiné. Díky efektivnějšímu svícení se může výrazně snížit spotřeba elektrické energie města, firmy, či vašeho oddílu a díky tomu nebudou muset elektrárny spálit tolik uhlí či jiných surovin, a to nemluvíme o finanční úspoře. Dále pak nesprávné svícení (rozmějme nahoru) mate rostliny a živočichy (především ty noční) a má také vliv na lidskou psychiku (vysoká míra osvětlení snižuje tvorbu spánkového hormonu, a tím

snižuje kvalitu spánku). Proto se někdy zkuste zamyslet nad tím, jak, kdy, kde a hlavně z jakého důvodu svítíte a jestli je to opravdu nutné.

Úsporným svícením pomůžete jednak přírodě, jednak podmínkám pro pozorování noční oblohy. A nebojte, není potřeba vždy zhasnout, někdy stačí pouze účelné stínidlo, které zabrání světlu svítit nahoru.

Na závěr dodám, že toto není vědecký článek. Je to spíše úvaha na téma světelné znečištění a jako taková má za úkol ukázat vám, že světelné existuje je reálný problém.

*Kamil Stroužek Cinkraut,
TOM Maracaibo, Třinec*

<http://www.astronom.cz/horalek/>

Mobily na táboře? Zajímavá otázka!

Redakce oslovila několik oddílů tomíků, aby vyzvěděla, jak to bylo letos v létě právě u nich na táboře s používáním mobilních telefonů. Odpovědi jsou inspirativní!

Mnohdy nám otravují život, často nás uvádějí do stresu, ale někdy přinášejí záchranu, pohodlí, informace.

Byly doby, kdy mobil měl málokdo a byl to výrazně rušivý element, každý, kdo ho měl, stále jej vytahoval. Neumělo to nic jiného než volat a psát sms, a tak náš postoj byl nekompromisní. Mobil na jakémkoliv akci a schůzce nemá co dělat.

Doba pokročila, dnes umí mobil spoustu věcí, podnikáme akce, kde zpráva o tom, že naše kolona aut dojele v pořádku, zahřeje srdce nejdříve mamince a okamžitá předpověď počasí nám zachránila nejdnu hru. Také to umí fotit. Také nám čím dál více připadá, že zákazy nic neřeší, protože můžeme působit na děti, ale těžko na rodiče.

Máme to tedy vyřešeno takto. Mobil nesmí narušovat. Tedy pokud jedeme ve vlaku a chtějí hrát hru, poslouchat hudbu, číst si e-knihu, mohou. Poslat sms, že je

vše v pořádku ano. Pak ale rychle zpět do batohu a vypnout. Během akce ho nechci vidět ani slyšet. Jezdíme často na místa bez elektriny. Není ani jak dobíjet, a tak je potřeba šetřit baterii.

Společně se více na vysvětlování, že mobil se nesmí stát naším obojkem, za který si nás kdokoli a kdykoliv přitáhne. Tedy když něco dělám, tak se nenechám mobilem ovládat. Takže musím jít příkladem a téměř jej nezapínám.



*Martin Strnad,
TOM MARACAIBO,
Třinec*

U nás také BEZ MOBILŮ!

TOM Vejři zdraví z Lovosic. My na táborech máme mobily zakázané. Mobily máme jen my vedoucí. Děti to těch 14 dní bez mobilů zvládají v pohodě a lépe než kdyby byly v přímém kontaktu s rodiči. Píší si navzájem dopisy a pohledy a to má své kouzlo. Do budoucna se nechystáme nic na tom měnit.

*Jan Schejbal Žwejk,
TOM Vejři, Lovosice*

Jak volali Táborníci v Mezholezích?

Mobilní telefony jsme zakázali dětem do 15 let. Stejně neměly čas na telefonování a dávat pozor na mobil, aby se jim neztratil, to se jim nechtělo. Rodiče měli možnost zavolat ve večerních hodinách vedoucí tábora. Mládež nad 15 let telefony sice měla, ale k jejich neštěstí nebyl v Mezholezích signál. Tak byl letošní tábor bez problémů.

*Jaroslava Benešová,
TOM Táborníci, Hranice*



Veverk Joachym

a kouzelná jablň

